

Sreda, 25. maj 2005.
Svedok Obrad Stevanović
Otvorena sednica
Optuženi pristupio Sudu
Početak u 9.01 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, možete da nastavite sa vašim glavnim ispitivanjem. Svedok je ovde već četiri puna dana i njegovo glavno ispitivanje bi trebalo danas da se završi.

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro jutro, generale.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Dobro jutro, gospodine predsedniče.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mi smo stali na ovom predmetu Izbica (Izbice). Recite, molim vas, gde se u odnosu na selo nalazilo to novo groblje koje su vojnici, prema ovoj beleški, pokazali kriminalističkim tehničarima koji su tamo otišli?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To novo groblje prema ovoj beleški koju smo pročitali nalazilo se u neposrednoj blizini sela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su to što su ovlašćena službena lica Sekretarijata unutrašnjih poslova ...

TUŽILAC NAJS: Možda bi bilo od pomoći kad bismo znali koji je to tačno dokument koji gledamo.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, o kom dokumentu sada govorite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je ova službena beleška iz tabulatora 404 koju smo citirali na kraju poslednjeg radnog dana.

SUDIJA ROBINSON: Imamo prevod ovog dokumenta. To je jedna stranica. Izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mi smo je već citirali. Ja ne bih gubio vreme da sada ponovo prolazim kroz tu belešku. Samo ću postaviti nekoliko pitanja generalu. Generale, da li je to šta su ovlašćena službena lica zatekla na kraju sela bila masovna grobnica ili veći broj odvojenih ljudi, sahranjenih?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To očigledno nije bila masovna grobnica, već pojedinačno sahranjeno više ljudi na jednom mestu, može se reći novo groblje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa šta su ovi radnici Sekretarijata unutrašnjih poslova zaključili o starosti tog groblja i na osnovu čega?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa na osnovu svežih humki, ova ovlašćena službena lica su zaključila da je reč o groblju novijeg datuma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kada su se i zašto oni udaljili sa groblja?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Oni su se udaljili sa groblja u kratkom roku u odnosu na trenutak kada su tamo došli, jer se negde u blizini, kako stoji u belešci, čula pucnjava iz automatskog oružja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta su oni zaključili o verskoj pripadnosti sahranjenih na tom groblju i na osnovu čega?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Oni su zaključili da je pripadnost sahranjenih, verska pripadnost sahranjenih muslimanska, a to su zaključili na osnovu nadgrobnih obeležja i na osnovu geografske

okrenutosti grobova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada kada je nađeno to groblje u Izbici, koga je policija obavestila o tome?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Policija je o tome obavestila nadležnog okružnog javnog tužioca u Kosovskoj Mitrovici (Mitrovici)?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad mi recite, generale, kada se ustanovi postojanje nekog tela, čak i u ratnim uslovima, a ne zna se da li je to lice poginulo u borbi ili je stradalo na drugi način, da li se obavezno podnosi krivična prijava i zatim pokreće krivični postupak, to jest istraga?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, ili se podnosi krivična prijava ili se nadležni tužilac o tome obaveštava odgovarajućim izveštajem o događaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi kome se okružni tužilac u Kosovskoj Mitrovici obratio kada je obavешten o postojanju ovih humki u Izbici?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Okružni tužilac iz Kosovske Mitrovice obratio se nadležnom istražnom sudiji Okružnog suda u Kosovskoj Mitrovici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde imamo u tabulatoru 405 "Predlog za donošenje naredbe o ekshumaciji" i ima i broj KTR59-99 do 31. maja 1999. godine. U tabulatoru 405.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. To je upravo akt Okružnog javnog tužilaštva iz Kosovske Mitrovice kojim se tužilac obraća Okružnom sudu u Kosovskoj Mitrovici i predlaže donošenje naredbe o ekshumaciji, što je, naravno, u nadležnosti istražnog sudije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, tužilac predlaže istražnom

sudiji, odnosno sudu da donese naredbu, ovo je pretposlednji pasus koji kaže: "Potrebno je da sud donese naredbu o ekshumaciji leševa. Pri tome treba utvrditi povrede i uzroke smrti pojedinačno za svaki slučaj ...

prevodioci: Molimo da čitate sporije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... pored toga, ako je moguće, utvrditi identitet i druge potpune podatke, za svaki slučaj, naznačiti odeću i obuću, uzeti parafinske rukavice i drugo"...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Kriminalistički obraditi svaki grob i leš i o tome sačiniti potpunu foto dokumentaciju" i potpis javnog tužioca. Ovaj akt nosi datum 31. maj 1999. godine.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle on je predložio sve ove radnje koje sam sad citirao.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakvu je odluku, po zahtevu okružnog javnog tužioca, doneo istražni sudija Okružnog suda u Kosovskoj Mitrovici?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Istražni sudija Okružnog suda u Kosovskoj Mitrovici prihvatio je predlog okružnog javnog tužioca i doneo je naredbu o ekshumaciji, a koja se nalazi u tabulatoru 406.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Znači u tabulatoru 406 je naredba istražnog sudije Okružnog suda u Kosovskoj Mitrovici.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ovde navedeno sve? Piše "Naredba za ekshumaciju".

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da. I u tačkama od 1 do 10

naloženo je tačno šta sve treba učiniti u vezi sa ovom naredbom ili u vezi sa događajem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Radi uštede vremena ja sada neću ići detaljno po svim ovim tačkama naredbe, ali pošto je imate pred sobom, da ne idemo tačku po tačku, da li ova naredba sadrži u bukvalnom smislu sve potrebne radnje koje se uobičajeno u postupku moraju da obave kod ovakve istrage?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ova naredba je potpuno primerena događaju i po mom mišljenju sadrži sve mere koje treba preduzeti u vezi sa takvim događajem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je u postupanju državnih organa, u ovom slučaju suda i policije, bilo šta preskočeno u postupku koji je bilo potrebno da se tu sprovede?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa mislim da se iz određenih naredbi i dokumenata može videti da je zbog okolnosti u kojima je postupano po ovoj naredbi, nešto od naloženih mera preskočeno ili nije urađeno u dovoljnom obimu i dovoljno tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, pre nego što pređemo dalje, kada je izvršena ekshumacija i ostale naložene radnje iz naredbe?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam koji je to tačno dan, ali trebalo bi da je izvršena 2. juna, ako se dobro sećam, ekshumacija uključujući i ostale radnje koje su bile naložene prethodnom naredbom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A gde su prebačeni ekshumirani leševi i koliko ih je pronađeno?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ekshumirani leševi prebačeni su u Kosovsku Mitrovicu, a ukupno ih je ekshumirano 101.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je najpre vršen spoljašnji

pregled?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je vršena obdukcija pronađenih leševa?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko je izvršio obdukciju?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Izvršili su obducenti sa Vojno-medicinske akademije u Beogradu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada su i gde sahranjeni leševi pronađeni u Izbici?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Leševi pronađeni u Izbici, nakon obdukcije i svih preduzetih mera u skladu sa naredbom, sahranjeni su na nekoliko grobalja u opštini Kosovska Mitrovica i Vučitrn (Vushtrri), neposredno posle obdukcije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tom prilikom napravljen izveštaj o kriminalističko-tehničkom pregledu lica mesta?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ovde u tabulatoru 407 izveštaj o kriminalističko-tehničkom pregledu lica mesta ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE:...koji je sastavljen 2. juna 1999. godine? Pogledajte tabulator 407?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa pronašao sam ga. To je upravo taj izveštaj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite, generale, šta je u izveštaju o kriminalističko-tehničkom pregledu lica mesta, dakle u ovom tabulatoru 407, rečeno o uslovima pod kojima je izvršavan zadatak ekshumacije i vršenje drugih naloženih kriminalističko-tehničkih rad-

nji?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: U ovom izveštaju je rečeno da je sama ekshumacija izvršena u složenim uslovima, odnosno u uslovima rizika od napada terorističkih grupa i prilikom same ekshumacije i vršenja uviđaja, došlo je do takvog napada, a u njemu je ranjen jedan vojnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite da li su u tim uslovima svi članovi ekipe mogli da se bave svojim zadacima ili su morali da se bave i nekim pitanjima bezbednosti, sopstvene, na tom mestu?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Oni su se delom bavili i pitanjima sopstvene bezbednosti zbog okolnosti pod kojima je ekshumacija vršena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite, generale, koje su radnje propuštene ili samo delimično izvršene s obzirom na ove uslove u kojima su oni bili pod vatrom na tom mestu?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: U skladu sa naredbom bilo je potrebno da se na isti način obeleže grobna mesta, leševi i ostala dokumentacija. Zbog okolnosti u kojima je ekshumacija vršena nije na adekvatan način izvršeno obeležavanje grobnih mesta i leševa, ali je vrlo jasno u izveštaju navedeno koji leš je pronađen u kom grobnom mestu. Osim toga, takođe zbog okolnosti pod kojom je ekshumacija vršena, nisu uzeti otisci papilarnih linija i nije uzeta parafinska, takozvana "parafinska rukavica". Moguće da još nešto nije izvršeno, ali ovoga se sada sećam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde u trećem pasusu ovog izveštaja, u opisu, preskočiću ovo da je rečeno na osnovu pisane naredbe suda, dakle, kaže: "Na muslimanskom groblju, što se može zaključiti na osnovu imena i prezimena koja su ispisana na pojedinim humkama, kao i na osnovu toga što je glava okrenuta u pravcu juga, prema Meki (Mecca), izbrojano je i ucrtano u skicu 101 humka ...

prevodioci: Molimo da čitate sporije

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... uviđajna ekipa je iščitala napise sa imenima i prezimenima na 45 humki, od kojih se na dve humke nalaze samo oznake "Će" (Q) i "Ljavdim" (Lavdim). U pogledu natpisa "Će" koji je uz to bio i dosta nečitak, ne može se pretpostaviti njegovo poreklo i značenje. Natpis "Ljavdim" može biti ime leša koji je tu sahranjen i kao ime se često sreće kod pripadnika šiptarske nacionalne manjine, ali istovremeno može značiti i "Slava mu". Takođe je među iščitanim natpisima fiksirano pet humki sa imenom i prezimenom sa kojima se pored imena i prezimena nalazi i natpis UČK (Ushtria Clirimtare e Kosoves) ...

SUDIJA ROBINSON: Kako glasi pitanje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite, generale, da li je u vezi sa ovim identifikovanjem sačinjen precizan pregled, što se vidi ... Da li se to može videti u ovom izveštaju o tehničkom pregledu lica mesta u ovom tabulatoru 407?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Sačinjen je praktično pojedinačan pregled svih leševa i svih grobnih mesta i to se može videti na strani 2, 3, 4, 5 i do polovine strane 6.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se na prvoj strani nalazi neko objašnjenje o uslovima u kojima je izvršavan ovaj zadatak? Naime, skrećem vam pažnju na poslednji pasus u kome se, između ostalog, kaže: "Napominjemo da se u toku izvršenja zadatka nismo mogli u potpunosti pridržavati plana rada i redosleda izvršenja kriminalističko-tehničkih radnji, tako da tačka 4 naredbe nije u potpunosti zadovoljena".

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitam vas da li ovde postoji objašnjenje za to? Ovde piše: "Ovo stoga što se muslimansko groblje u selu Izbica nalazi u srcu teritorije koju je do skora pod svojom kontrolom držala teroristička OVK i čiji delovi očigledno još uvek nisu

neutralisani”.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. Ovaj stav upravo govori o problemima sa kojima se ekipa za ekshumaciju suočila na licu mesta, a to objašnjenje počinje sa poslednjim stavom na prvoj strani, a završava se negde u prvoj trećini druge strane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ovde ima nekih karakterističnih podataka iz kojih se vidi na koji su način i pod kakvim uslovima radili?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa vidi se na prvoj strani u rečenici koja kaže: “U toku ekshumacije na obezbeđenje uviđajne ekipe otvorena je jaka paljba iz pešadijskog naoružanja i tom prilikom je do momenta udaljavanja uviđajne ekipe sa lica mesta ranjen jedan vojnik”. Naravno, kasnije se vidi da je to uslovilo određene probleme u toku same obdukcije ... Ekshumacije. A na drugoj strani se detaljnije objašnjava šta su eventualni problemi i šta nije urađeno u potpunosti u skladu sa naredbom i za sve od toga se daje odgovarajuće objašnjenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ovde stoji, između ostalog, da su grobovi obeleženi, a da je na nekima od njih bilo položeno cveće?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. To stoji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su na nekim bila ispisana imena?

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, za koji navod u optužnici je vezan ovaj deo svedočenja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo je vezano za tačku u kojoj se izričito pominje Izbica. Sad ću da vam je nađem ...

ADVOKAT KEJ: Tačka 66(G).

SUDIJA KVON: Međutim ja imam poteškoća u praćenju ovog dela

iskaza. Koliko sam shvatio, policija je dobila informaciju i to sa interneta i onda oni nisu uspjeli da pronađu masovnu grobnicu, nego su umesto toga pronašli ovo šta je opisano. Međutim, general je spomenuo i tabulator 17. Taj je grob lociran u Kosovskoj Mitrovici, ako sam dobro shvatio. Spomenuli ste neko mesto, Pusto Selo (Pastasel). U vezi s tim mi je nešto nejasno. Molim vas da mi to razjasnite.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja sam na prethodnom ...

prevodioci: Mikrofon za svedoka, molim.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja sam prethodnog dana pomenuo ...

prevodioci: Vaš mikrofon nije uključen.

SUDIJA ROBINSON: Generale, vaš mikrofon nije uključen.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ponoviću. Ja sam prethodnog dana svedočenja pomenuo zaista Pusto selo da bih objasnio da se u tom predmetu nalazi tabulator na kome je satelitski snimak navodne masovne grobnice u Pustom selu, a sećam se da je satelitski snimak navodne masovne grobnice u Izbici bio, maltene, identičan. Obzirom da u tabulatorima za Izbicu nemamo takav snimak, a u tabulatorima za Pusto selo imamo, ja sam samo hteo da pomognem da vidimo kako izgleda taj aero foto snimak u tabulatoru Pusto selo.

SUDIJA KVON: To je tabulator 420.

SVEDOK STEVANOVIĆ: A identičan aero foto snimak smo imali i za Izbicu. Na žalost, nema ga u ovim tabulatorima, ali sam razumeo da postoji na nekakvom video snimku.

SUDIJA KVON: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Ali, gospodine Miloševiću, još uvek nije jasno kuda vodi ovaj deo iskaza.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson (Robinson), ova tačka 66(G) navedena je ovde kao događaj u optužbama za ubistvo. Dakle, ovde piše: "Da je najmanje 4.500 seljaka iz okolnih sela potražilo utočište na poljani". Proizilazi iz ovoga šta ovde piše, da su muškarci odvojeni, pa su onda pobijeni. Sve ovo šta govori general i šta postoji u dokumentima osporava takvu tvrdnju i u pogledu okolnosti koje su se dogodile i kako su ljudi izgubili život, a i u pogledu činjenice da je, u stvari, vidi se, vlast, odnosno nadležni organi i policijski i sudski sproveli opsežnu istragu o tome i utvrdili: prvo, da se ne radi o masovnoj grobnici; drugo, da se radi o sahranjenim telima pojedinaca i oni su pokrenuli istragu u vezi s tim. Tako da se postavlja pitanje da li uopšte postoji i jendna stvar koju ...

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak. Kako ti dokumenti govore o načinu na koji su ti seljani zapravo izgubili život? Taj deo meni nije jasan, a to je ovde sporno pitanje. Pitanje je kako su oni izgubili živote? Optužnica tvrdi da su oni izgubili živote kao rezultat akcije snaga Savezne Republike Jugoslavije i Srbije. Kako ovi dokumenti govore suprotno?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo, na primer, malopre sam vam citirao, malopre sam vam citirao da se vrlo jasno kaže na prvoj strani da je ovo, ovaj lokalitet nalazi u srcu teritorije koju je doskora pod svojom kontrolom držala teroristička UČK čiji delovi još uvek nisu neutralisani. Iz izveštaja se vidi da pucaju na ekipu koja ispituje. Nesumnjivo je, odnosno vrlo je razumno pretpostaviti da su pripadnici UČK sahranili svoje poginule iz borbi koje su vođene sa snagama SRJ i Srbije, a ne da je reč o nekakvom ... Ne postoji ni jedan jedini element koji bi mogao da dokaže ovo šta tvrdi gospodin Najs (Nice), jer su stvari potpuno nelogične, gospodine Robinson. Ako je bilo 4.500 seljaka, pa nije valjda samo 100 muškaraca bilo među njima. To je nemoguće.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ako je to teza vaše odbrane, onda moram da kažem da je potreban jedan veliki skok da bi se došlo do ovog vašeg zaključka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ne znam na koji se način može doći do zaključka koji stoji u tački 66(G) da su ljudi tu pobijeni. Ovde se tvrdi "odvojeni su muškarci od žena", pa su kao muškarci pobijeni. Ako je bilo 4.500 seljaka, valjda nije bilo samo 100 muškaraca. To je potpuno neodrživa teza. Drugo, vidi se da je to u srcu teritorije koju drži UČK, da su tu bile borbe. Uopšte se ni na osnovu čega ...

SUDIJA ROBINSON: Dobro, hvala. Hvala, gospodine Miloševiću. Ja sam samo želeo da saznam kakva je teza vaše odbrane u vezi s ovim pitanjem. Vi ste to sada objasnili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Treba se rukovoditi i nekim zaključcima o tome da je policija vršila istragu. Otkud bi policija imala da vrši istragu da je imala ikakva saznanja kako je došlo do stradanja tih ljudi i zašto? Valjda bi napravila nekakvu informaciju šta se stvarno desilo. Oni vrše istragu da ustanove o čemu se radi. General je objasnio da su nedelju dana tražili da nađu to selo. Imali su čak jednu Izbicu ...

SUDIJA ROBINSON: Dobro, gospodine Miloševiću. Možete da nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Inače, gospodine Robinson, za to koliko je ovde, koliko je ovde, kad je ova optužnica sastavljena ... Molim vas da pogledate...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, molim vas nastavite sa vašim ispitivanjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, evo, nastavio sam sa ispitivanjem. Evo,

daću generalu da pogleda, a možete i da stavite i na grafoskop ...
Gospodine Robinson, u prvoj optužnici koja je sastavljena ... Vi znate datum, negde valjda u maju 1999. godine ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, nastavite sa vašim pitanjima. Već ste dali objašnjenje, a na nama je da zaključimo šta ćemo da mislimo o tome. Ja sam jednostavno pokušavao da shvatim koja je vaša teza. Nastavite sa pitanjima. Pokušavamo da danas završimo sa glavnim ispitivanjem ovog svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Na početku druge trećine druge strane ovog izveštaja u tabulatoru 407, stoji, s obzirom na ove pronađene ... Ova pronađena obeležja i tako dalje: "Na osnovu navedenih tragova treba pretpostaviti da na muslimanskom groblju u Izbici nisu sahranjivana samo tela pokojnika iz sela Izbica, već sa šireg područja dreničkog kraja". To piše u ovom dokumentu. Dakle potpuno se uklapa u pretpostavku da su tu sahranili poginule u sukobima sa policijom i vojskom pripadnike UČK, a u optužnici se tvrdi da su to seljaci iz Izbice koje su pripadnici vojske i policije pobili ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, prekinuo sam vas. Više puta sam vam rekao da nastavite sa svojim pitanjima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li se ovaj spisak identifikovanih poklapa sa spiskom ... Da li ste imali priliku da uporedite ove spiskove, da li se oni poklapaju sa spiskom koji je dat u prilogu optužnici?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Imao sam priliku da upoređujem ta dva spiska, dakle spisak iz optužnice i spisak identifikovanih ili onih za koje se pretpostavlja da su identifikovani i ustanovio sam da postoje velike razlike, dakle oko 15 do 20 imena i prezimena se poklapaju. U ovom zapisniku postoje imena koja ne postoje u optužnici, a u optužnici postoje imena koja ne postoje u ovom zapisniku.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodin Najs.

TUŽILAC NAJS: Pošto je ovo urađeno pre nego što je došlo do svedočenja, pretpostavljam da postoji nekakva šema po kojoj se vidi da li se imena podudaraju ili ne podudaraju. To bi nam bilo od pomoći. Pretresno veće će da se seti da smo imali slične probleme kada je u pitanju bio Račak (Recak). Tužilaštvo je onda uradilo posao koji je trebalo da uradi optuženi, a pošto je ovoliki broj dokumenata u pitanju, ja jednostavno nemam koga da zaposlim da radi ovakve zadatke, tako da ako svedok ili optuženi imaju takvu šemu, onda bi nam to jako mnogo pomoglo.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću da li vi imate nekakvu šemu preko koje bi mogle da se objasne ove nedoslednosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa evo, gospodine Robinson, smatrali smo da je dovoljno to što se daje ovaj ceo zapisnik iz tabulatora 408 i u njemu se može videti. Ako dozvolite, ja ću da pročitam. Dakle vi imate od druge strane, od leša broj 1 pa do kraja, do 101, spisak identifikovanih i neidentifikovanih, a među identifikovanim na kraju, na prvoj trećini treće strane Racaj, Šaban, Ramadan (Racaj Shaban Ramadan) se poklapa sa optužnicom; Morina, Osman, Haljit (Morina Osman Halit), niže, se poklapa sa optužnicom, Isufi Zenelj (Isufi Zenel) se poklapa. Ibran Hadži Dani (Ibran Haxhi Dani) se poklapa, Hoti Rustem (Hoti Rustem), to je na četvrtoj strani, se poklapa, Tači Derviš Ajet (Taqi Dervish Ajet) se poklapa ...

TUŽILAC NAJS: Molim vas da ne čitate toliko brzo. Ne možemo da pratimo. I ako bi optuženi pogledao, videće da čak i Pretresno veće pokušava da prati i da još uvek nisu našli imena.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, mnogo bi lakše bilo da ovo sve izvedete tako da ste pripremili spisak. Ako budete nastavili ovako kako ste do sada radili, moraćete mnogo sporije da radite. Ja

još uvek pokušavam da pronađem dokumente. Molim vas da sačekate malo.

TUŽILAC NAJS: Optuženi čita sa verzije na BHS, a to je na ćirilici i verovatno je teže za one koji to prate na engleskom, da ćitaju imena pisana ćirilicom nego da je latinicom. Mođda bi bilo od pomoći i Sudu i meni ako bi optuženi radio sa engleske verzije, pošto imamo i prevod, i da nam kađe o kojoj se stranici radi.

SUDIJA ROBINSON: Sada ćemo da razmotrimo na koji naćin ćemo najbolje da pokrijemo ovaj dokazni materijal.

(Pretrerno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej (Kay), da li ste vi pratili ovaj materijal?

ADVOKAT KEJ: Da, pokušavao sam, ali mislim da nam je svima potrebna pomoć da vidimo kuda se ide, što se tiće tih imena.

SUDIJA ROBINSON: Ja ću sada da zamolim svedoka sledeće: generale, mođete li da nam ukađete na neke od tih razlika, a onda ću da zamolim optuženog da uz pomoć gospodina Keja pripremi spisak i da ga predoći Sudu. Generale, kad pogledate "Prilog F" i spisak koji je dokazni predmet 407, mođete li da nam ukađete na neke nedoslednosti što se tiće imena?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Pa, na žalost, gospodine sudija, ne mogu u ovom trenutku. Ja dobro znam da sam, kada sam poredio jedan i drugi spisak, utvrdio poklapanja u petnaestak, mođda nešto više slućajeva, da sam takođe utvrdio imena u ovom spisku koja ne postoje u optuđnici i obrnuto: u optuđnici postoje imena koja ne postoje ovde, ali, na žalost, nisam se bavio sistematikom tog pitanja. Ali ovo šta kađem je sasvim sigurno i mođe se jednostavno uraditi, ali je potrebno određeno vreme za to.

SUDIJA ROBINSON: Znači niste sada u mogućnosti da nam navedete čak ni tih 15 imena koja se preklapaju, pošto bi nam to isto bilo od pomoći?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo ja imam obeleženo 18 imena koja se poklapaju. Iz ovog dokumenta u tabulatoru 407, 18 imena se poklapa sa spiskom koji je u optužnici.

SUDIJA ROBINSON: Možete li da nam navedete tih 18 imena koja se preklapaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mogu. Na trećoj strani ovog dokumenta, na početku poslednje trećine, ima Racaj, Šaban, Ramadan, a onda nekoliko redova dalje Morina Osman ...

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, mi sada pratimo englesku verziju. Možete li da nam date broj stranice ili mesto gde se nalazi ime? Ako biste mogli da nam date broj leša možda bi nam onda bilo lakše da to pratimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nisam obleležavao englesku verziju, već samo ovu koja je u tabulatoru 407 na srpskom jeziku, tako da, na žalost, tu ne mogu da vam dam, ali to može da se ... To može da se uradi u toku pauze pa možete ...

SUDIJA BONOMI: U srpskoj verziji izgleda da su leševi numerisani? Da li bi onda mogli da nam date ime i broj koji ide uz to ime? To bi nam jako pomoglo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam video da su leševi numerisani rukom, pa ne znam da li je to neko od mojih saradnika jednostavno uzeo od 1 do 101, da stavi broj ili ste i vi tako dobili, ali to je neko od mojih saradnika, jednostavno po ovom redosledu, sam dokument 407 ...

SUDIJA BONOMI: Ne, ne. Dokument koji mi imamo na srpskom,

ima otkucane brojeve od 1 do 101.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Imate pravo. Neko je od mojih saradnika samo izveo te brojeve ispred teksta, da bi meni bilo lakše, ali imate pravo, to piše. Evo ovako, dakle broj 30 na srpskoj verziji, to je ovaj Racaj Šaban Ramadan, onda imate broj 35 ...

SUDIJA KVON: 37.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: 35 po srpskoj verziji. Pa imate broj 36, broj 39, broj 47, broj 49, broj 55, broj 59, broj 60, broj 69, 72, 74, 82, 83, 84, 86, 88 i konačno na poslednjoj strani, 93. Dakle, to su imena koja se poklapaju sa ovim imenima na spisku (F).

SUDIJA KVON: Na primer, poslednji Šalja, Tahir, Zumber (Shala Tahir Zumber), gde se on nalazi na listi (F) u optužnici?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Šalja, Tahir, Zumber, sad ćemo da ga potražimo. Šalja Zumber, na poslednjoj strani ovog spiska u optužnici drugi po redu. Ovde isto nije dato po rednim brojevima.

SUDIJA KVON: Ovde kaže "Zumber", a u optužnici stoji "Zimer" (Zymer).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Verovatno je to neko najobičnije tehničko neslaganje, ali ovde je on pronađen i vidi se na ličnoj karti verovatno, evo vidi se i broj lične karte i matični broj. Izvršeno je ovo stvarnjavanje. Ukupno 18 se poklapa iz ovog tabulatora 407.

SUDIJA ROBINSON: U redu, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, kad se uporedi prva optužnica sa drugom optužnicom, 70 imena koje se nalaze u prvoj optužnici ne nalaze se u drugoj. Evo, ja mogu da vam dam prvu gde su crveno obeležena sva imena kojih uopšte nema u drugoj, a onda

možete da uzmete drugu gde sam obeležio crveno, odnosno profesor Rakić je bio ljubazan da to uradi, veliki broj imena koja se ne nalaze u prvoj. Zaista se postavlja pitanje na koji način je ovo utvrđivano, osim iz izvora UČK koja je mogla da daje ove podatke.

SUDIJA ROBINSON: Druga optužnica je konačna verzija optužnice. Znači oni su na osnovu iskustva došli do toga, na osnovu rada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, gospodine Robinson, ja mislim na osnovu podataka o poginulim pripadnicima UČK, koje je mogla da im da samo UČK, a ne ništa drugo. Jer kako bi drukčije objasnili da su sve muškarci? Ovo je jeftino objašnjenje - odvojeni muškarci od žena pa streljani. To je besmislica koju niko ne može ni da zamisli u Srbiji, da neko odvaja muškarce od žena ...

SUDIJA ROBINSON: Molim vas da nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas recite mi da li uopšte imate bilo kakav podatak da je neko odvajao muškarce od žena i streljao u bilo kojoj situaciji na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Nemam nijedan podatak takve vrste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li imate uopšte podatak da je bilo nekog streljanja, bilo vojnika, bilo civila, bilo čega?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Nemam. Imam podatke o izvršenim krivičnim delima čiji su izvršioci i vojnici i policajci i civili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ti za koje imate podatke su svi uhapšeni i predati sudu, je l' tako?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS: Ova poslednja tri pitanja, prva dva su vrlo uopštena, a treće je očigledno sugestivno pitanje i mislim da to uopšte neće da bude materijal koji će da ima bilo kakve koristi za Pretresno veće,

ali ako optuženi želi da na ovaj način troši svoje vreme, ja neću svaki put da ustajem i da ulažem prigovor.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja ne znam da li se sugestivno pitanje kad postavim, da li su svi za koje se ustanovilo da su izvršili krivična dela bili predati sudu, uhapšeni i predati sudu. General valjda sasvim odgovorno može da odgovori da ili ne. Mogao je da kaže "nisu".

SUDIJA ROBINSON: Ja vas nisam zaustavio. Nastavite sa svojim pitanjima tako da bismo mogli da završimo ovo glavno ispitivanje. Ono je već predugo trajalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tom pogledu se slažem s vama, vrlo je dugo, ali ima jako mnogo dokumenata. Generale, u tabulatoru 409 date su ove skice, skice groblja pretpostavljam ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... koje se nalaze na kraju tabulatora 409 i fotografije.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tu su date i o ove fotografije u boji koje smo na kraju proteklog dana pogledali. Dakle da li možemo da stavimo na grafoskop ... Inače skrećem pažnju ... Gospodin Bonomi (Bonomy) je skrenuo pažnju da postoje neki brojevi na jednoj od ovih fotografija u boji, brojevi sa onih uviđaja. Ovde na fotografijama se takođe vide brojevi, ali ja ne mogu sada da nađem gde je na fotografijama u boji. Ovo je snimano u gro planu. Dakle, generale, da li ste vi ustanovili na onom originalu fotografije da su sve te fotografije sa pečatom sekretarijata, odnosno Ministarstva unutrašnjih poslova i da li ovaj broj rimsko XVI, da li ste proverili,

odgovara SUP-u Kosovska Mitrovica?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa, na žalost, nisam imao načina da proverim, jer sam se brinuo oko svoje obaveze da ne komuniciram u vezi sa tim, ali ako mi se dozvoli, ja pretpostavljam da to mogu da proverim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Ovde se na fotografiji u boji jasno vidi kako su bili obeleženi grobovi, mnogo je jasnije nego na ovim crno-belim fotokopijama. Ako ste zainteresovani da ih vidite, mogu se staviti na grafoskop.

SUDIJA ROBINSON: Ne, nema potrebe da se stave na grafoskop.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro.

SUDIJA ROBINSON: Da li su to iste fotografije i da li su ...

TUŽILAC NAJS: Mi nismo dobili fotografije u boji, osim ako nećemo upravo sad da ih dobijemo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, generale ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, treba bar da nam kažete koja je veza između fotografija koje nam dajete i onih u tabulatoru 409 koje su numerisane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Snimila ih je, kako bih rekao, ista jedinica policije, dakle Sekretarijata za unutrašnje poslove Kosovska Mitrovica, a moji saradnici su ih dobili iz istog ozvora, dakle iz Ministarstva unutrašnjih poslova, a može se videti na fotografijama da se i te kako podudaraju. Evo, možete da pogledate da je, na primer, fotografija broj 7 potpuno identična ili skoro identična sa ovom fotografijom u boji, ako je stavite na grafoskop, jer se na njoj vidi. Kao i fotografija broj 8. Fotografije broj 7 i 8 u ovome pokazuju isto ovo obeležavanje i isti izgled, opšti izgled ovog groblja. Dakle

vidi se da su svi sahranjeni pojedinačno. To se vidi i na ovim crno-belim fotografijama, da je svaka humka obeležena nekim znakom.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Molim da nastavimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, u ovoj tački 66(G) piše sve to šta sam vam već citirao, da su 27. marta 1999. godine snage, SRJ i Srbije, napale Izbicu, da je najmanje 4.500 seljaka potražilo utočište, da su odvojeni muškarci i streljani. Videli smo, ovde piše da je poginulo 116. A onda takođe, sad vam skrećem pažnju na ovo šta dalje piše u tački (G): "Takođe dana 28. marta, žene i deca okupljeni u Izbici bili su prisilljeni da napuste to područje i pešice krenu prema Albaniji (Albania)". E sad, molim vas, ovde se podrazumeva da su muškarci streljani. To proizilazi iz ovog teksta. I da je od 4.500 ...

SUDIJA ROBINSON: Koje je pitanje? Šta je vaše pitanje? Ovo nije trenutak za komentare.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, moje pitanje je ako su muškarci streljani, a žene i deca deportovani, a ukupno ih je bilo 4.500, od toga izgleda svega 100 muškaraca, ostalo sve žene i deca, ko je sahranio ove ljude ako su ovi streljani, a ovi deportovani?

SUDIJA ROBINSON: To nije pitanje, gospodine Miloševiću. To je govor. Ako budete ovako nastavili, ja ću morati da završim ovo glavno ispitivanje. Ovo nije pitanje. To je komentar koji vi možete da iznesete u svojoj završnoj reči.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li se na ovim identifikovanim nalaze obeležja iz kojih se može videti iz kog su mesta ti sahranjeni?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Na nekim od ovih nadgrobniha obeležja upisan je i geografski pojam koji bi trebalo da označava mesto odakle potiču sahranjeni. Sećam se, mesto Leočina (Leqine) i nekoliko još mesta koja se pominju na nadgrobniha obeležjima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, na tim nadgrobnim obeležijima se pominju mesta koja nisu Izbica, je l' tako?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Neću više da pitam o ovom tabulatoru. U tabulatoru 410 sadržani su izveštaji koji se odnose pojedinačno na sve ove ...

TUŽILAC NAJS: Pre nego što napustimo 410, budući da se fotografije u boji očigledno razlikuju od crno-belih fotografija, mislim da bismo čisto zbog dobre evidencije trebali ipak te kolor fotografije da stavimo u tabulator 409, inače ćemo da zaboravimo na njih, jer meni se čini da osim ove jedne koju je spomenuo optuženi, druge fotografije nisu kopije ovih crno-belih fotografija. Ja ovde ništa ne kažem o prihvatljivosti tih fotografija i ja ne pristajem da se one odmah uvrste u spis, ali mislim da je bolje da se sada povežu, kako ne bismo kasnije zaboravili na njih.

SUDIJA ROBINSON: Dobro. Onda one mogu da budu povezane sa tabulatorom 409.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo da kažem, radi zapisnika, ja ni ne tvrdim da su crno-bele fotografije kopije ovih, nego da su ovo dodatne fotografije koje pozadi nose oznaku Ministarstva unutrašnjih poslova i koje su slikane na istom mestu, a može se utvrditi da su na istom mestu neke od njih. To je nesumnjivo.

SUDIJA ROBINSON: Dobro. Idemo dalje. Dakle najmanje jedna se poklapa, a prihvatljivost ćemo onda da razmatramo kada budemo razmatrali tabulator 409. Tabulator 410 je nepreveden. Vrlo je dugačak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ovde su svi pojedinačni zapisnici o identifikovanim i neidentifikovanim. Preveden je

jedan identifikovan i jedan neidentifikovani da bi se videlo kakva je sadržina, jer nema potrebe da se svi prevode. Dakle ...

SUDIJA ROBINSON: Vidim. Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovde se, dakle, vidi na koji način su organi radili, a bilo bi nepotrebno prevoditi sve. Imate jedan identifikovan i jedna neidentifikovan, a svi su ili identifikovani ili neidentifikovani. Može se videti šema po kojoj su istražni organi radili.

SUDIJA ROBINSON: Dobro, gospodine Miloševiću. Idemo, onda, dalje. Da li želite da pogledamo ovo šta je prevedeno? Možda je to ilustrativno za druge dokumente?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U tome i jeste stvar, da se samo odnosi na svaki pojedinačni ... Znači svaki pojedinačni slučaj je dokumentovan.

SUDIJA BONOMI: Da li se u dokumentu kaže kako je ta osoba izgubila život?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo sad ćemo da pitamo generala šta se sve nalazi u dokumentu?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: U ovom tabulatoru nalazi se 101 komplet izveštaja o pronalasku leša koji sadrži dve strane. Prva koja nosi naziv "Izveštaj o pronalasku leša", datum pronalaska, vreme, mesto i tako dalje, koja su ovlašćena službena lica učestvovala i kratak opis leša koji upućuje na prilog, odnosno na obrazac broj 2 koji čini drugu stranu ovog kompleta. U nastavku se podvlači reč "identifikovan" ili "neidentifikovan". U principu se uvek pri izradi ovakvog izveštaja napiše da je neidentifikovan, bez obzira što na nadgrobnom obeležju stoji nekakvo ime, jer to podrazumeva naknadne provere da bi se tačnost tog podatka sa nadgrobnog obeležja potvrdila ili osporila. Sasvim na kraju stoji podatak o tome gde je leš sahranjen, a na drugoj strani, to je obrazac 2, vidi se u

gornjem desnom uglu broj leša u skladu sa onim prethodno razmatranim zapisnikom i opis, lični opis leša i šta je na sebi imao. Naravno da ovde ne postoji opis elemenata koji predstavlja predmet autopsije ili spoljnog pregleda, što je u nadležnosti sudsko-medicinskih organa i to je, kako smo to već rekli, uradila ekipa Vojno-medicinske akademije iz Beograda, a dokumenta Vojno-medicinske akademije ne postoje u ovom predmetu, jer se nalaze kod vojske.

SUDIJA BONOMI: Znači odgovor na moje pitanje je "ne". Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je sastavni deo ovih istražnih radnji i zbir svih fotografija, foto dokumentacije koja je napravljena za svaki pojedinačan slučaj, koja se nalazi u tabulatoru 118?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Za svaki pojedinačan slučaj, odnosno za svako grobno mesto trebalo bi da postoji fotografija grobnog mesta i fotografija svakog leša pojedinačno, ali u onom izveštaju s početka današnjeg svedočenja, moguće da taj posao nije sasvim dovršen do kraja, ali svakako veći deo tih fotografija se nalazi u tabulatoru 418, ako sam dobro razumeo i to je ovaj veliki bajnder ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde nema teksta. Ovo je prateća dokumentacija uz istražne radnje koje su vršene i ceo vam je ovaj bajnder tabulator 418, od 1 do 101, dakle ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Dakle, ima svaka fotografija ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... sve fotografije su napravljene.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Najčešće više od jedne fotografije za svako stradalo lice.

SUDIJA KVON: To je broj na fotografiji u gornjem desnom uglu ovog tabulatora. Da li se ti brojevi poklapaju sa brojem leša iz tabulatora 407?

SVEDOK STEVANOVIĆ: To bi bilo logično. Ne mogu da potvrdim, ali to bi bilo logično. Vidi se da su prve fotografije obeležene brojem 1, a poslednje sa brojem 101, tako da bih mogao da potvrdim da je to

tako.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, s obzirom na ove opsežne istražne radnje, uviđaj na licu mesta, opise, izveštaje kriminalističkih tehničara, postupke tužioca, postupke sudije, foto dokumentovanje i sve drugo, da li se uopšte ceo taj korpus radnji može povezati sa nekim slučajem da su ti ljudi streljani?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno da ne može. Sva moja saznanja potiču ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, gospodine Miloševiću. To nije pravilno postavljeno pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, kad je ovo sve, ta aktivnost se odvijala, da li je na bilo koji način postojalo bilo kakvo saznanje o tome da je tu izvršeno neko krivično delo?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ceo postupak koji je policija i nadležni sudski organi radili od momenta saznanja imao za cilj da to utvrdi i praktično postupak po tome još uvek nije završen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, u tim postojećim okolnostima, vi ste bili priličan deo vremena za vreme rata na Kosovu, da li je bilo šta drugo policija i istražni organi mogli da urade u vezi s ovim?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa po mom shvatanju ovo je bilo maksimalno moguće uraditi u konkretnim okolnostima, jer suština je da ovaj materijal služi kao baza da se taj slučaj do kraja istraži. On je još uvek otvoren.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale. A da li su prilikom identifikacije korišćeni i podaci iz jedinstvenog informacionog sistema?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa jesu. Ovde se to vidi u jednom od tabulatora. Mislim da je 412 broj tabulatora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo sad ćemo na to odmah preći. O kakvom se sistemu radi, generale? Samo objasnite, molim vas.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa jedinstveni informacioni sistem MUP-a Republike Srbije je informacioni sistem o svim građanima Republike Srbije i on uključuje sve lične podatke o tim građanima, uključujući i određena statusna stanja u vezi sa putnim ispravama, ličnim kartama, vozačkim dozvolama, saobraćajnim dozvolama i tako dalje, i tako dalje. Dakle u tom sistemu se nalazi bukvalno svaki državljanin Republike Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo, ovde imamo u tabulatoru 411 par izvoda iz jedinstvenog informacionog sistema. Molim vas da pogledate taj tabulator. Ima nekoliko tih ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, našao sam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... iz jedinstvenog informacionog sistema. Koji se podaci za svako lice koje je državljanin Republike Srbije ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, prvo da potvrdimo ovo: mi imamo jednu stranu koja je prevedena. Prva strana. Da li je to isti razlog kao i za prethodne dokumente?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Isti. Potpuno isti, a ovde želim da ustanovi svedok koji se podaci za svako lice na ovom jedinstvenom informacionom sistemu. Da li se nalaze u tom sistemu podaci za sve državljane Srbije?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, nalaze se podaci za sve državljane Srbije. Ovde se vidi iz ovog, iz svakog od ovih primeraka koji su osnovni podaci o svakom licu. Naravno, ukoliko se žele pretraživati dalji podaci, onda se mogu naći i ostali podaci, kao što sam rekao, podaci o putnim ispravama, vozačkim, saobraćajnim dozvola-

ma, ličnim kartama i tako dalje, oružju u legalnom posedu i slično, a ovde se vidi koji lični podaci se nalaze. Naravno, mogu da dodam ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Jedna sitnica, časni Sude. Ja znam da mi obično stavljamo neke dokumente na grafoskop kako bi oni koji prate suđenje mogli da prate dokumenta o kojima se govori. I ukoliko imamo jednu rezervnu kopiju, ako to ne bi previše vremena uzelo, mislim kad bismo to stavili na grafoskop, onima koji prate suđenje to bi uveliko olakšalo posao.

SUDIJA ROBINSON: Imaćemo to na umu. Izvolite, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite samo šta sadrže ovi podaci, znači ovo su oni osnovni podaci, a onda na kraju piše: "Želite li da nastavite sa pretragom za ovo lice" i onda možete da dobijete i niz drugih podatak ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... ali ovo su osnovni podaci koji se za svako lice pojavljuju odmah na sistemu, je l' tako?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I koje podatke sadrži ovaj zbir podataka sa jedinstvenog informacionog sistema?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa prvo, kao što se vidi, sadrži jedinstveni matični broj građana, zatim prezime, ime oca i ime, zatim mesto rođenja, zatim zanimanje, krvna grupa, lična karta sa odgovarajućim brojem i gde je izdata, zatim prebivalište i od kada je to prebivalište prijavljeno. Dakle ovo su elementarni, osnovni lični podaci o svakom licu koji se mogu dobiti u ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I adresa, je l' tako?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: I adresa. Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda za sve druge podatke možete dalje ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: ... da se pretražuje ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... pitate sistem i da pretražujete po drugim osnovama. Dobro. E sad, generale, kad smo kod toga jedinstvenog informacionog sistema, da vas pitam nešto šta nije vezano za Izbicu, nego je vezano za ovaj informacioni sistem. Da li bi pri postojanju tog jedinstvenog informacionog sistema imalo ikakvog smisla oduzimanje ličnih isprava na granici radi sprečavanja povratka u zemlju Albancima koji napuste Jugoslaviju, o čemu se govori takođe ovde u ovoj prostoriji i o čemu su govorili oni koji predstavljaju stranu gospodina Najsa?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To bi svakako bilo apsolutno besmisleno, da se putem oduzimanja ličnih isprava može nekome sprečiti da se vrati u zemlju. Svakodnevno postoje takvi slučajevi da neko u stranoj zemlji izgubi putnu ispravu i, naravno, to ne znači da se on ne može vratiti u svoju zemlju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SUDIJA ROBINSON: Objasnite nam, molim vas, zašto bi to bilo besmisleno?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Pa besmisleno je po mom mišljenju, gospodine predsedavajući Pretresnog veća, zbog činjenice da su svi građani Republike Srbije evidentirani, pored ostalog i u ovakav sistem. Dakle nemoguće je zamisliti da bi, ako nekome oduzmemo putnu ispravu, da bi samo zbog te činjenica njemu bilo onemogućeno da se vrati u svoju zemlju.

SUDIJA ROBINSON: Razumem. Hvala. Gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li je sačinjena službena beleška o sahranivanju pronađenih u Izbici?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Sačinjeno je više službenih beležaka, koliko se sećam, onoliko na koliko mesta je sahrana obavljena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da skrenem pažnju, u tabulatoru 408 postoji službena beleška napravljena 7. juna 1999. godine, gde se ide ... To je Sekretarijat Kosovska Mitrovica, gde se ide redom ... Ona je sačinjena "dana 7. juna od strane ovlašćenog službenog lica SUP-a Kosovska Mitrovica u vezi ukopavanja 101 leša dana 4. juna i 5. juna 1999. godine." Da li se, znači, to sve dogodilo pošto su sve istražne radnje završene?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda ide 4. juna na jednoj lokaciji šta je ukopano, pa onda 4. juna na drugoj, pa 4. juna na trećoj, pa 5. juna na četvrtoj i tako dalje. Šta znači ova druga službena beleška sačinjena u Kraljevu naknadno od strane radnika tehnike povodom objašnjenja greške koja je načinjena u "Izveštaju kriminalističko-tehničkom pregledu lica mesta"?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ovom službenom beleškom se ispravljaju neke tehničke greške ...

prevodioci: Molimo za referencu. Gospodin Milošević vrlo brzo čita iz nekog dokumenta.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, prevodioci vas mole da date tačne reference o kom dokumentu sada govorite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Isto govorim o tabulatoru 408 koji sadrži dve službene beleške: jedna je gde je sadržana informacija o tome gde su svi ovi sahranjeni, a druga koja pokazuje da policija uvek ažurira podatak i razmatra čak i najmanju grešku koja može

da se pronađe da bi je kasnije otklonila. Dakle posle dve godine na drugoj stranici predmetnog dokumenta pod rednim brojevima i tako dalje stoji ime Dibrani Đevdet (Dibrani Xhevdet), pa onda kaže: "Ovaj broj je ispravno zaveden u dokumentu" a onda u poslednjem pasusu na stranici 2 predmetnog dokumenta, umesto teksta na humci je iščitao natpis 'UČK, Dibrani Đevdet', treba da stoji 'na humci nije konstatovan nikakav natpis'. Pretresom leša nisu pronađena dokumenta". Dakle da li ovo pokazuje da se svaka i najmanja pojedinost ponovo proverava i naknadno proverava i utvrđuje ispravka ako se dođe do novog podatka?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, ovde je očigledno reč o proveravanju ovog prethodnog dokumenta i o zapažanjima koja ne odgovaraju istini, pa je ova beleška u tom smislu poslužila za ispravku određenih netačnosti u prethodnom dokumentu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Takođe se ovde radi i o nekoj greški koja je vezana za broj, brojevi 48 i 58 kažu "izvađeni iz broja 61", a treba da stoji "izvađeni broj 61 treba da stoji 'iz rake 41'". Dakle svaka, svaka pojedinost koja se naknadno utvrdi, konstatuje se ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... i slučaj se ne smatra okončanim dok se potpuno ne rasvetli.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da pogledam ... Generale, da li su sva mesta gde su izvršena sahranjivanja sačinjeni i odgovarajući izveštaji i foto dokumentacija?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jesu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se ti izveštaji i foto dokumentacija nalaze u tabulatoru 412 do 416?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Mislim da nema potrebe da listamo po ovim tabulatorima, ali su napravljeni izveštaji, dakle i foto dokumentacija, prilikom sahranjivanja šeme i tako dalje.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada ja neću da vam citiram ponovo ovu tačku (G) iz optužnice. Nadam se da ste je zapamtili pošto sam je nekoliko puta citirao. Da li ste vi i drugi pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova prilikom traganja za Izbicom i prilikom peduzimanja ovih navedenih kriminalističko-tehničkih radnji i prilikom pokretanja odgovarajućih postupaka znali za ove optužbe?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Nismo znali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle u to vreme vi uopšte niste imali nikakvu svest o bilo kakvoj optužnici, je l' tako?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa ne mogu da tvrdim. Možda smo imali svest o postojanju optužnice, ali svakako o ovom događaju nismo imali svest, niti saznanja. A da li smo imali saznanje o podignutoj optužnici, to nisam siguran i ne znam u kom trenutku sam to saznao ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto je podignuta 24. maja 1999. godine, da li je traganje već tada počelo za Izbicom.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pre 24. maja ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Početo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo sada da ustanovimo datum: da li je traganje za Izbicom počelo pre 24. maja 1999. godine, to je datum kada je podignuta prva optužnica?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja mislim da je koji dan pre toga, taj snimak objavljen na internetu ili na nekoj stranoj televiziji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I jeste li odmah kad je to objavljeno, ja vas ne pitam kad je objavljen snimak, nego kad je počelo tražanje za Izbicom, da li je počelo pre 24. maja?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Prema ovim datumima koje ste saopštili, mislim da sigurno jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li ste imali prilike da pogledate spisak imena na spisku u "Prilogu F" u celini ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: U "Prilogu (F)" ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... i da li se slažu sa ovim što ... Da, u optužnici? Da li ste vi imali prilike da utvrdite kolika su ova slaganja i neslaganja o kojima smo govorili?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa već sam odgovorio da sam upoređivao i da postoje određena neslaganja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li saznanja koja su stečena tokom opisanih istražnih aktivnosti ukazuju na drugačiju prirodu događaja od onih koji su sadržani u optužnici?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa očigledno da svi dokazni materijali koji se nalaze u ovom tabulatoru, a i oni koji se ne nalaze ukazuju očigledno na drugačiji tok događaja u odnosu na onaj kakav je opisan u optužnici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, generale, recite šta ukazuje, šta ukazuje na to da smrt lica o kojima je reč, da je nastupila eventualno u sukobu UČK sa snagama bezbednosti naše zemlje?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Po meni ukazuje nekoliko činjenica: prvo, vidi se iz fotografija koje smo ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, mislim da ste iscrpeli Izbicu. Pređite na drugu temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja bih da samo svedok završi odgovor na ovo pitanje šta ukazuje da je to moglo da nastane u sukobu sa UČK.

SUDIJA ROBINSON: Ne. Sva pitanja koja ste postavili su sugestivna pitanja, iako sam ih dozvolio. Gospodine Miloševiću, vi ste za mene nešto sasvim novo u poređenju sa pravnim sistemom u kome sam ja do sada radio, jer tamo bi moglo da prođe celo jedno suđenje a da se nikada ne čuje nijedan prigovor da je postavljeno sugestivno pitanje. A ovde tužilac stalno mora da ustaje zato što je za vas prvalio, a ne izuzetak da postavljate sugestivna pitanja, pogotovo u ovoj fazi kod glavnog ispitivanja kad obično zaokružujete i primičete se kraju. Moja je odluka da morate da pređete na drugu temu. Izbicu ste iscrpeli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, vrlo dobro, gospodine Robinson. U skladu sa sugestijom gospodina Robinsona, generale, preći ćemo na sledeću temu koja je takođe sadržana u ovim optužbama gospodina Najsa. Samo da vidim koja je to tačka ... Reč je o zatvoru "Dubrava". To je tačka (K), odnosno podtačka (k). Generale, da li ste imali kakva saznanja o bombardovanju zatvora "Dubrava" kod Istoka (Istog), o evakuaciji zatvorenika i tako dalje?
SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jesam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste imali kakva saznanja o tome?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste, generale, bili na neki način neposredno angažovani u događajima vezanim za bombardovanje Kazneno-popravnog zavoda "Dubrava" kod Istoka u drugoj polovini maja 1999. godine?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Bio sam neposredno angažovan u vezi sa organizacijom evakuacije zatvorenika iz KPZ "Dubrava" u KPZ "Lipljan".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate koliko je zatvorenika bilo u zatvoru pre bombardovanja?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da ih je bilo više od

1.000, a manje od 1.100.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li imate neku opštu predstavu za koja su krivična dela bili osuđeni ti zatvorenici u zatvoru ... U Kazneno-popravnom zavodu u Dubravi (Dubrave)?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa imao sam informaciju, jer sam se interesovao. Reč je o licima osuđenim za krivična dela terorizma, za krivična dela držanja oružja u ilegalnom posedu i za krivična dela udruživanja radi neprijateljske delatnosti. Mahom su bili osuđeni za takva krivična dela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Na ovaj događaj se odnose dokazni predmeti u tabulatorima 202 do 210. Ja ću vam postaviti samo nekoliko pitanja o osnovnim činjenicama vezanim za ovaj događaj, a onda i pitanja koja se odnose na aktivnosti u kojoj ste vi lično učestvovali. Generale, recite, molim vas, ko je bio nadležan za obezbeđenje zatvora?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Za obezbeđenje zatvora bila je nadležna zatvorska služba obezbeđenja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kom ministarstvu pripada sektor za izvršavanje krivičnih sankcija, sa svim licima koja rade u kazneno-popravnim ustanovama?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Taj sektor sa svim licima pripada Ministarstvu pravde Republike Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite, generale, prema izveštajima koje ste dobili, u kom periodu i sa koliko projektila je NATO gađao zatvor u Dubravi?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da je bombardovanje zatvora u Dubravi trajalo oko tri dana sa prekidom i to od 19. do 22., mislim, maja 1999. godine, a zatvor je pogođen sa više desetina projektila, možda preko 50, 60. Možda i više, nisam sasvim siguran, ali svakako ne manje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li se u tabulatoru 202 nalazi jedan izvod iz hronologije događaja koju je sastavilo Ministarstva unutrašnjih poslova, koji se odnosi na Dubravu - Istok 19. maj, pa 21. maj?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je jedan skraćeni izvod iz hronologije događaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je taj skraćeni izvod ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, kada je reč o ovom dokumentu, vidim sada način da se ovo predstavlja kao jedan izvod iz jedne hronologije. Ako se ta hronologija, generalno govoreći, odnosi na ovu temu, a mi smo dobili samo jedan izvod, bilo bi nam od pomoći da sada čujemo hoćemo li da dobijemo ceo taj dokument. Opet moram da kažem da imamo nekih 400 dokumenata koje moramo da obradimo u unakrsnom ispitivanju. Nadam se da neće da mi treba više od dva dana i ne bih želeo da se kasnije ponovo vraćam na ovo. Zato bih sada želeo da znam da li je ovo izvod iz dokumenta koji ću da dobijem u celini.

SUDIJA ROBINSON: To je sasvim razumno pitanje, gospodine Miloševiću. Recite nam, taj hronološki izveštaj koji je malopre spomenut, gde je on sada i hoćemo li da ga dobijemo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Već ste ga dobili, već ste ga dobili. To je onaj celovit hronološki izveštaj koji smo imali ovde ... Ja ne znam da li ga imamo i ovde u tabulatoru kod generala Stevanovića, ali smo ga svakako imali u dokaznim predmetima kod načelnika Sekretarijata unutrašnjih poslova Peć (Peje), gospodina Paponjka u celini o svim događajima sa smrtnom posledicom. I to je već uvedeno. Ovo je samo izvod iz tog dokumenta koji ste u celini dobili.

SUDIJA ROBINSON: Ako je to ovde već uvedeno kao dokaz, onda taj dokaz treba da ima broj. Vidim da je već prošlo vreme za pauzu. Istražite to, molim vas, tokom pauze, gospodine Miloševiću, a

možda će od pomoći da bude i gospodin Najs i gospodin Kej. Sada idemo na pauzu od 20 minuta.

SUDIJA KVON: Ali pre nego što odemo na pauzu, ja bih želeo nešto da kažem. Gospodine Miloševiću, mi smo dobili dovoljno i više nego dovoljno dokaza do sada o NATO bombardovanju zatvora Dubrava. Govoreći u svoje lični ime, ono šta bih ja želeo da čujem od generala jeste šta se dogodilo 22. i 23. maja i šta je zaključeno o leševima koji imaju prostrelne rane. Dakle to je ovde od ključnog značaja. Molim vas da to imate na umu tokom sledeće sednice.

SUDIJA ROBINSON: Idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, molim vas nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, prema izveštajima koje ste dobili, u kom periodu ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, molim vas da imate na umu primedbu sudije Kvona (Kwon) i da se koncentrišete na ta pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Svakako, gospodine Robinson ...

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak, svedok nema prevod. Da li sad čujete prevod?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Da.

SUDIJA ROBINSON: Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, imajuću u vidu sugestiju gospodina Kvona, recite da li znate kada je sve tačno gađan zatvor Dubrava? Naime, pogledajte tabulator 204 u kome se nalazi

informacija o bombardovanju NATO saveza Kazнено-popravnog zavoda "Dubrava". U tabulatoru 204, dakle, preskočicu sve ove ...

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak. Da li imamo prevode za ovo?

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, nema prevoda. Ja sam pitao gospođicu Anoja (Anoya) da li zna kada će prevod da bude na raspolaganju, jer meni je jako važno da pregledam dokumente koji se odnose na Dubravu. U ovom trenutku oni nisu na raspolaganju, ali ja ću u svakom slučaju želeti da prođem sa svedokom kroz te materijale.

SUDIJA ROBINSON: Da li imamo ikakve informacije o tome kada ćemo moći da dobijemo prevode ovih dokumenata? Da li sudski službenik ima ikakvih informacija o tome? Da li imamo informaciju o tome kada su dokumenti podneti na prevod? Kada su ti dokumenti podneti na prevod, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa pre mnogo više od mesec dana, gospodine Robinson.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ne dobijam prevod.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, informaciju koju imamo od sudskog službenika je da je 19. maja primljen zahtev za prevod, a to je pre manje od nedelju dana, a ne pre mesec dana kako vi kažete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja zaista nemam drugi podatak. Nema novih dokumenata od kada je general ovde, a on je ovde već duže vreme. Svi su dokumenti dati na prevod tada. Šta i kako se evidentira i vodi, ja zaista o tome ne mogu da vam dam informaciju.

SUDIJA ROBINSON: Neizvesno je šta mi možemo da zaključimo

posle svega ovoga. Čini mi se da su možda oni svi zajedno, dokumenti, podneti pre mesec dana. Gospodine Miloševiću, imamo izjavu sudskog referenta u kojoj piše da dokumenti koje je kancelarija za rukovođenje dokumentacijom primila 19. maja: sledeće tabulatore i izgleda da ih ima dosta, a taj tabulator koji ovde tražimo, to je tabulator 204, je bio među tim dokumentima koji su primljeni 19. maja. U svetlu ovih informacija, gospodine Miloševiću, treba da objasnite Pretresnom veću zašto bi trebalo uopšte da vam dozvolimo da koristite ova dokumenta tokom glavnog ispitivanja, pošto su podneti na prevod tek pre nedelju dana. Vi morate da vodite izvođenje svojih dokaza.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, dokumenti su predati onda kada sam ja rekao. Međutim, nesumnjivo je da Služba za prevođenje (Translation Unit) kada je pretrpana poslovima vraća dokumente, a onda beleži datum kada ih ponovo uzme u rad, kao datum kada su oni predati, a ne datum kada su oni stvarno predati ili ponuđeni, pa od strane službe vraćeni da sačekaju. I ja bih želeo da u vezi s tim, radi zapisnika, napravim jednu napomenu, da vam skrenem pažnju na nešto šta je očigledno. Vi ste, gospodine Robinson, više puta ovde naglasili da ja imam privilegovan položaj, jer mi prevode hiljadu stranica mesečno, što nije slučaj ni u jednom drugom predmetu. Želim da vam skrenem pažnju na činjenicu da sam ja od gospodina Najsa dobio 600.000 stranica, najmanje, po njegovoj evidenciji i ako bih ja imao takav ekvivalent stranica da ponudim, onda bi po ovom mom privilegovanom položaju za prevod trebalo 600 meseci, odnosno tačno 50 godina. Prema tome, samo tom matematikom uporednom možete da se rukovodite da biste zaključili da li ja imam privilegovan položaj u pogledu činjenice da 1.000 mesečno može da se prevedu i kako je tom činjenicom ograničena mogućnost uvođenja dokaznih predmeta. A želim da vam, na primer, navedem da za svedoka Momira Bulatovića su dokumenti dati prošle godine, a ja sam obavešten prošle nedelje da ni polovina još nije prevedena. Ja uvažavam činjenicu da služba ima svoju dinamiku i da oni vrlo vredno rade u okvirima svojih potenci-

jala, ali vama skrećem pažnju, pošto je to vaša odgovornost, da ti potencijali ni u kom slučaju nisu u skladu sa dinamikom iznošenja dokaznih predmeta, pogotovo ako se uporede sa količnom dokaznih predmeta koje je meni dala druga strana i pogotovo kada se uporede i sa činjenicom da ogroman deo tih dokaznih predmeta nije ni bio preveden na srpski. Prema tome ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, mislim da to šta kažete jeste tačno da ste vi dali čitavu gomilu dokumenata, predali je pre više od mesec dana, a prevodilačka služba je vratila neke od tih dokumenata vama zato što su oni preopterećeni, ali ono šta meni nije jasno jeste da ako su vam vratili dokumente, a znali ste da će vam biti potrebni ti dokumenti da ih predočite Sudu u određenom trenutku, zašto vi niste osigurali onda da se taj dokument vrati prevodilačkoj službi, da bi se preveo na vreme i da bi preko ovog svedoka mogli da uvedete dokument?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam obavešten da je profesor Rakić koji je sada ovde i ovde je već više od mesec dana, uvek činio napore da nastoji da izađe u susret prevodilačkoj službi, da joj uvek ukaže na prioritete u pogledu prevođenja. U kojoj meri on postiže uspeh u zavisnosti od limitiranih kapaciteta prevodilačke službe, nije ni u njegovim ni u mojim rukama, ali je nesumnjivo da su svi dokumenti vezani za generala Stevanovića dati pre više od mesec dana. To vraćanje i ponovno vraćanje samo komplikuje ceo posao, a nije u našim rukama.

SUDIJA BONONI: Moram jasno da kažem da ja na ovo gledam potpuno drugačije. Sada nema nikakvih dokaza koji bi me zadovoljili da bih mogao da zaključim da su dokumenti podneti svi zajedno, a da je onda služba za vođenje dokumentacije to vratila. Ali čak i da se to desilo, ako je to tačno, pitanje koje mora ovde da se pokrene je zašto su dokumenti ponovo podneti, ako je to tako, na prevod 19. maja i zašto vi, kao osoba koja iznosi te dokumente, ne može da nam da objašnjenje za to? Vi ne možete da nam kažete zašto su vam vraćeni

dokumenti i zašto su ponovo onda upućeni na prevođenje 19. maja. Umesto toga, vi pravite dimnu zavesu tako što spominjete gospodina Bulatovića. To nikakve veze nema sa onim o čemu sada govorimo. Sada govorimo isključivo o dokumentima koje vi želite da uvedete, koji se odnose na zatvor u Dubravi i kažete da su oni zvanično podneti na pravilan način na prevod, a vi, u stvari, niste objasnili zašto je to urađeno 19. maja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa dokumenti se ponovo podnose pošto se vrate. Da se ne vrate, ne bi bili ponovo podnošeni. A pomenuo sam gospodina Bulatovića kao primer da je služba stalno zatrpána prevođenjem dokumenata u okviru ovog limita koji je postavljen, a koji apsolutno ne odgovara dinamici iznošenja dokaznih predmeta i dinamici svedočenja svedoka koji ovde nastupaju.

SUDIJA ROBINSON: Ali i dalje ostaje otvoreno pitanje zašto ovaj dokument i još jedan drugi broj dokumenata je tek ponovo podnet 19. maja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Verovatno zato što je tada služba mogla da ih primi. Oni su sve vreme na "stend baju" (stand by).

ADVOKAT KEJ: Ako mogu da pomognem. Postoji ograničenje od 1.000 stranica i ima veliki broj dokumenata koji su podneti za određene svedoke, a koji tek treba da se pojave. To stvara pritisak na sistem. Ako rade na tim dokumentima, ne mogu da rade na tekućim dokumentima. Ako, recimo, ti dokumenti koji se vezuju za svedočenje Bulatovića moraju da se završe na vreme, onda se vraćaju dokumenti i vraćaju se ponovo u sistem u određenim količinama. Ovakav svedok će da pokrije jedan broj važnih tema, ali to sve ide u određenim količinama i, na žalost, nešto od dokumenata što se odnosi na zatvor Dubrava je tek predato 19. maja. Problem je ta granica, taj limit od 1.000 stranica, tako da je tačno da je to podneto 19. maja, ali to su, u stvari, nešto kao liste čekanja u bolnici u mojoj zemlji i zbog toga imamo te poteškoće. Možda postoji lista čekanja

od samo 48 sati, ali pitanje je kada će vas staviti na tu listu. Tako da je zahtev upućen pre izvesnog vremena, ali je vraćen zbog tog limita od 1.000 stranica i onda se tu stvaraju problemi.

SUDIJA ROBINSON: Ali ono šta nije jasno, gospodine Kej, je da onda gospodin Milošević nema kontrolu nad tim kada se jedan dokument predaje ili ponovo predaje.

ADVOKAT KEJ: Da, on nema kontrolu. On je u zatvoru, tako da, u stvari, u njegovo ime to rade drugi ljudi. To se radi preko osobe koja to radi na Sudu. Ali 1.000 stranica je toliko mali broj u odnosu na ovo suđenje, tako da se tu stvarno stvara pritisak da bi se predočavali dokumenti, a isto tako tu imamo i rad na dokumentima koji će biti potrebni u budućnosti.

SUDIJA KVON: Tačno je da prevodilačka služba uvek radi punim kapacitetom i onda se tu govori o prioritetu. Pitanje je da li optuženi možda može na neki drugi način da napravi dogovor što se tiče prevođenja.

ADVOKAT KEJ: Možda bi to moglo da se uradi na sledeći način: ako dokumenti o zatvoru u Dubravi nisu prevedeni, ne bi bili prevedeni ni dokumenti koji se odnose na Izbicu. To sve ide nekako kružnim putem i vezano je za broj dosijea. Niko ne kritikuje prevodilačku službu i znamo da saradnici jako puno rade, ali jednostavno se radi o resursima koji su nam na raspolaganju i ono šta optuženi, u stvari, hoće da kaže je da za Tužilaštvo ne važi taj limit od 1.000 stranica mesečno i to je fer prikaz.

SUDIJA ROBINSON: Za njih to ne važi?

ADVOKAT KEJ: Da. Za njih ne važi taj limit od 1.000 stranica svakog meseca.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Kej, sve ovo šta ste rekli je relevantno,

međutim vi možda niste videli ovaj izveštaj, a trebalo bi da ga vidite. Treba i vama da ga pokažu. Zanimljivo je da među dokumentima koji su podneti za prevod, a koji se odnose na ovog svedoka, ima 323 dokumenta koji su već prevedeni, a od toga 125 dokumenta je prevedeno za ovaj Predmet, tako da optuženi u stvari vrlo malo pomaže da bi se odredio prioritet pri prevođenju dokumenata ili čak uopšte ne navodi koji su dokumenti ključni. Prema tome, postoji druga strana ove priče i to postaje još važnije ako u tom kontekstu gledate na te poteškoće sa kojima se suočava prevodilačka služba.

ADVOKAT KEJ: Da, ja potpuno shvatam i ne želim da iznosim argumente u vezi sa dokumentima koji su već prevedeni i zbog toga i postoji taj ponovni pregled, tako da takvi dokumenti mogu da se prate, ali to ne radi prevodilačka služba. Radi jedna druga služba koja se bavi pregledanjem dokumenata, tako da se ne gubi vreme i ne gube se resursi tako što bi se dokumenti prevodili dva puta. Ako već nisu dokazni predmeti u ovom Predmetu, onda je ponovo pitanje da se pronađu dokumenti koji su već prevedeni. Možda se nalaze u nečijim drugim arhivima, možda kod Tužilaštva, ali to jeste problem. Ja sam o tome prošle nedelje razgovarao da li bi, recimo, ambasada Republike Srbije i Grne Gore možda mogla da pomogne tako što bi dala tri osobe koje bi pomogle pri prevođenju dokumenata za gospodina Miloševića i da oni ovde non-stop rade. Oni bi imali ljude koji bi bili kvalifikovani čije je znanje engleskog dovoljno dobro da bi mogli da pomognu ovom Tribunalu po tom pitanju.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, možda bih ja mogao da kažem par stvari. Tužilaštvo jako puno zavisi od radnih verzija prevoda. Ne mora sve da prevede prevodilačka služba Tribunala. Mi ne bismo mogli takođe svoje prevode na taj način da dobijemo i čak i ako postoji određena fluktuacija u kvalitetu prevoda, to nama ne predstavlja preveliki problem. A optuženi, pošto je upoznat sa problemima, bi možda sa gospodinom Kejom trebao da razmotri upotrebu radnih verzija prevoda, jer mi smo takođe u jednom trenutku koristili prevodioce sa Univerziteta u Novom Sadu gde su upućivane

određene kategorije dokumenata na prevod. Još hoću da kažem sledeće: kada optuženi govori o limitu od 1.000 stranica koje ima od prevodilačke službe i to poredi sa materijalom koji smo mi uveli, verovatno materijal, najmanje polovina materijala koji smo mi predali je išla njemu u prilog i u prilog izvođenju njegovih dokaza, jer mi smo morali to njemu da pružimo da bismo mu pomogli, a on nema istu obavezu prema nama i može da prevodi samo ono šta se striktno odnosi na izvođenje njegovih dokaza. Naravno, ja smatram da ovaj materijal može da pomogne i Pretresnom veću i da odgovori na pitanje sudije Kvona, zato što su to dokumenti iz predmetnog perioda. Ja samo želim da na najbolji način predočim dokumenta koja će biti potrebna i meni i Pretresnom veću.

SUDIJA ROBINSON: Primećujem da je dokument 204 kratak i da se radi samo o tri stranice. Možda bismo to mogli da stavimo na grafoskop, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Izvinjavam se, časni Sude. Želim samo da kažem, a to mi je gospođa Diklić (Diklich) rekla da kada je u pitanju tabulator 22, čini se da se ovde upravo radi o primeru da je prevodilačka služba isti dokument morala da prevede dva puta zato što imamo dva prevoda pevodilačke službe istog dokumenta.

SUDIJA ROBINSON: Vi hoćete da kažete da je taj dokument preveden dva puta?

TUŽILAC NAJS: Da, zato što imamo dva prevoda prevodilačke službe, a radi se o istom dokumentu.

SUDIJA ROBINSON: Znači taj proces pregledanja dokumenata je malo faličan. Mislim da Pretresno veće ima obavezu da sa prevodilačkom službom razmotri ovaj problem i isto tako da razmotri mogućnost koju je spomenuo gospodin Kej, da se nađe pomoć sa druge strane.

SUDIJA BONOMI: Ja se slažem s tim, ali koliko sam ja shvatio, mislim da smo se mi već bavili ovim pitanjem i da smo imali izveštaj o tome i da se mi na osnovu tog izveštaja, u stvari i bavimo čitavim ovim pitanjem.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Mislim da kad uzmemo u obzir sve informacije koje su pred nama, ne bih hteo da preduzmem ništa što bi štetilo optuženom na bilo kakav način. Informacije su meni još uvek potpuno nejasne. Mislim da ćemo sada u ovom trenutku da stavimo dokument na grafoskop. Relativno je kratak i prevodioci će moći da nam daju prevod onih delova dokumenta, gospodine Miloševiću, koji su važni i relevantni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, gospodine Robinson. Samo pre nego što stavim dokument na grafoskop, ja želim da vas zamolim da razjasnite ovo pitanje vraćanja dokumenata. Ja zaista nemam vremena da se bavim tim slanjem i vraćanjem. Smatram da ako predam dokumenta koja će biti uvedena kao dokazni predmet, onda sam ja svoju obavezu u vezi s tim završio. Ja ne mogu sada da se bavim vraćanjem dokumenata na ponovnu selekciju, jer sva dokumenta koja sam odabrao želim ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: ... da budu uzeta u obzir.

SUDIJA ROBINSON: Ne, ne. Samo trenutak gospodine Miloševiću. Ja ću da vas prekinem. Stav je sasvim jasan. Dokumenti se vama vraćaju. Kad pošaljete čitav svežanj dokumenata, vaša je dužnost da odredite prioritet prevodilačkoj službi i koje dokumente da prevede, jer će oni da vam trebaju za konkretnog svedoka. Nije dovoljno da vi kažete da sve dokumente pošaljete. Kada vam se vrata dokumenti, onda morate za prevodilačku službu da odredite prioritete doku-

mente, jer vi znate koji će svedoci da vam dođu i da svedoče.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, pa ja uopšte ne šaljem dokumente koje ne treba prevesti. Prema tome, ako je nešto vezano za svedočenje generala Stevanovića, onda se podrazumeva ako su ti dati dati, da će biti upotrebljeni u njegovom svedočenju, a da se tačno zna kada on svedoči. Prema tome, nema dokumenata koje sam poslao, a koje ne treba prevesti. I uopšte ne razumem šta onda znači prioritet. Da li će jednog dana kada svedoči da bude jedan deo dokumenata, a drugog dana drugi? To ništa ne menja na stvari. Dokumente svakako treba prevesti, a nema opasnosti da se nešto prevodi dva puta. I ovo šta je rekao gospodin Bonomi da je bilo mnogo prevedenih dokumenata, to je tačno, jer prevedeni dokumenti se u ovom delu najviše odnose na Račak, ali oni nisu dva puta prevedeni, niti su davani dva puta na prevođenje.

SUDIJA BONOMI: Što se mene tiče, gospodine Miloševiću, ovim vas upoznajemo i svesni ste toga da vi treba da opravdate uvođenje neprevedenih dokumenata. Vi treba da objasnite zašto je to tako. Vi treba da beležite koji vam se dokumenti vraćaju i da li vam vaš rad otežava prevodilačka služba. Mi ne treba da se bavimo time, ali ako ne pružite zadovoljavajući odgovor, onda ću ja da budem sklon da takav dokument odbijem.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Sada ćemo da nastavimo onako kako sam prethodno rekao. Neka se dokument stavi na grafoskop. To je tabulator 204.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Stavite samo drugu stranu da ne bismo gubili vreme. Dokument je kratak. To je informacija o bombardovanju ... Vezano je za pitanje gospodina Kvona. On se interesovao isključivo za 22. maj, jer ovde su navedeni svi slučajevi bombardovanja. U četvrtom pasusu na drugoj strani ovog dokumenta, pasus je vrlo kratak, pročitajte šta piše, generale?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Druga strana četvrti pasus?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "NATO bombardovanje je ponovljeno od 17.00 do 18.05, zatim u 23.10, a 22. maja 1999. godine u 6.10. Ukupno je ispaljeno 48 aviobombi". To je taj stav četvrti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Taj se deo ove informacije odnosi na 22. maj i na bombardovanje 22. maja. Da li znate koji su objekti u zatvoru pogođeni u ovim bombardovanjima zatvora Dubrava od 19. do 22. maja?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Koliko ja znam, svi objekti u zatvoru su pogođeni.

TUŽILAC NAJS: Možda bi nam pomglo čak i u ovoj fazi da se odgovori na opšta pitanja koja dovode do odgovora kao što su "koliko je meni poznato", da se oni kvalifikuju tako da znamo koji je izvor takvih saznanja.

SUDIJA ROBINSON: Da, to je vaša generalna primedba, gospodine Najs, ali, naravno, vi tokom unakrsnog ispitivanja možete da ispitate svedoka o svemu tome. Ali, generale, dajte da čujemo koji je izvor vaših informacija koje ste upravo izneli?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Moj izvor informacija su rukovodioci u SUP-u Peć preko kojih sam se interesovao za posledice bombardovanja, jer sam se u to vreme nalazio u SUP-u Priština, odnosno u Štabu MUP-a. Bilo je logično da se interesujem o tome, jer je vrlo učestalo bilo bombardovanje sa jako puno projektila.

SUDIJA ROBINSON: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, budući da ste se nalazili u Štabu MUP-a, da li ste dobijali informacije o svim bombardovanjima na Kosovu i Metohiji od nadležnih organa policije, zavis-

no na kojoj je teritoriji bilo bombardovanje?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Štab MUP-a u Prištini je svakodnevno dobijao od svih SUP-ova informacije o svakom konkretnom bombardovanju koje je moglo kao takvo da se identifikuje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste kroz te informacije dobili informaciju da su svi objekti u zatvoru "Dubrava" pogođeni?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Sigurno i kroz te i kroz usmene informacije u vezi sa mojim interesovanjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, koliko je lica poginulo u tim napadima ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Poginulo je ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... i koliko zatvorenika je od njih bilo?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Poginulo je oko 100 lica, može biti jedno dva lica manje ili više. A mislim da su većina bili zatvorenici, izuzev jednog lica, a reč je o zameniku upravnika KPZ koji je takođe poginuo u jednom od tih bombardovanja. Mislim u drugom, trećem. Ne znam u kojem tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li imate podatak koliko je lica ranjeno tada?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ranjeno je nešto manje od 200 lica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite kada je i kome i od koga izdata naredba o angažovanju policije u svrhu evakuacije zatvorenika?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam lično telefonom preneo nalog ministra da se po zahtevu Ministarstva pravde pruži pomoć u evakuaciji zatvorenika, ali rukovodilac štaba je takođe, mislim, 23. maja poslao akt u kome je naložio SUP-u Peć da Kazneno-popravnom zavodu pruži pomoć u evakuaciji lica, odnosno

zatvorenika u KPZ "Lipljan".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas pogledajte tabulator 207. Tabulator 207 sadrži depešu broj 132, to je Štab MUP-a Republike Srbije u Prištini, depeša broj 132 od 23 maja 1999. godine, SUP-u Peć, načelniku ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... gde kaže: "Sa upravom zatvora u Istoku dana 24. maja, najkasnije do 9.00 organizovati i izvršiti evakuaciju svih zatvorenika u Kazнено-popravni dom u Lipljanu uz maksimalne mere obezbeđenja. Po potrebi iznajmiti autobuse. Po evakuaciji obezbediti lice mesta radi vršenja uviđaja" i potpis nadležnog oficira u Štabu MUP-a. I ovde sve ima ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To je ta depeša.

SUDIJA ROBINSON: Kako glasi pitanje? Vi ovde ne svedočite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja citiram ovaj dokument. Ovo je fotokopija depeše. Pitanje je kada je, kome i od koga izdata je naredba o angažovanju policije o evakuaciji i general je objasnio da je izdata od štaba SUP-u Peć, a ovde je dokazni predmet da je upravo to tačno, tabulator 207, u kome se vidi ta naredba data depešom SUP-u Peć. Generale, kada je izvršena evakuacija?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Evakuacija je izvršena kako je i planirano, 24. maja.

SUDIJA BONOMI: Generale, dozvolite mi da vas pitam da li je pre evakuacije izvestan broj zatvorenika ustreljen u zatvoru?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Da li je ... Izvinjava se, da li je pre ili pri evakuaciji?

SUDIJA BONOMI: I jedno i drugo, bilo pre, bilo tokom evakuacije.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Meni takva činjenica apsolutno nije bila poznata. Niti mi je sada poznata.

SUDIJA BONOMI: Znači vaš je iskaz da vi nemate nikakve informacije o tome da je bilo koji zatvorenik u zatvoru "Dubrava" u drugoj polovini maja ubijen.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Nemam takvu informaciju.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

SUDIJA KVON: Generale, da li ste pratili svedočenje gospodina Paponjka?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ne, na žalost, jer mi je to bilo zabranjeno, obzirom da sam čekao na svoje svedočenje.

SUDIJA KVON: Da li ste možda čuli za pokušaj bekstva iz zatvora?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja sam tada imao nekakvu informaciju da postoji mogućnost bega, ali nisam čuo da je taj beg zaista i pokušan.

SUDIJA KVON: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vezi sa ovim pitanjem koje je pokrenuo gospodin Bonomi, da li je neko, kako kaže, ustreljen, što znači pucano ... Neko ubijen u zatvoru, ovde imam dva lista iz dokaza gospodina Najsa. Jedan ima ovaj vaš ERN broj 03030802 i 0807. Izvukao sam samo ta dva lista upravo da vam postavim par pitanja. Reč je o španskin forenzičkim nalazima koje je ovde iznela druga strana. Molim vas da stavite na grafoskop ako imate. Ako ne,

evo ja ću pročitati. Vi možete da ... Ja imam samo jedan primerak ovoga. Dakle ovde je dat tekst. Piše gore ... Gore je pečat *Ministry of Justice, Anatomic Forensic Institute Cartagena Directorate* (Ministarstvo pravde, Direktorat Anatomsko-forenzičkog instituta Kartagina): "Moramo da pronađemo uzrok smrti koji je delovao na organe koji su već u stanju raspadanja. Taj uzrok smrti je udarni talas".

SUDIJA ROBINSON: Kako glasi vaše pitanje, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja ću da pročitam ovo da bih postavio pitanje, gospodine Robinson. "Radna hipoteza ...

SUDIJA BONOMI: Ovaj svedok kaže da nema nikakve informacije o tome da je bilo ko ustreljen, prema tome tu se stvari završavaju kada je reč o njemu. Nema nikakvog smisla da se sada njemu daju ti forenzički izveštaji, budući da on o tome ništa ne zna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Bonomi, molim vas, ovde piše u dokaznom predmetu gospodina Najsa vrlo jasno: "U ovom trenutku smrt je mogla da nastupi kao posledica ranjavanja iz oružja kratke ili duge cevi, granata i drugih stvari kako bi se onemogućio masovni pokušaj bekstva".

SUDIJA BONOMI: Ja ponavljam da ovaj svedok ne zna ništa ni o kakvom pokušaju bekstva, prema tome nema potrebe da njega nešto o tome pitate. Ovo je tema koju treba da iznesete u vašim argumentima, a ne sada kada je vreme za postavljanje pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa general je nadležan da odgovori na moje pitanje. On je rekao da nema nikakva saznanja da je neko ubijen u pokušaju bekstva. Ali moje pitanje je, generale: da je neko bio ubijen u pokušaju bekstva, da li bi to predstavljalo krivično delo i da li bi to bila zakonita upotreba oružja, da je bio takav slučaj? Znači ne tvrdim da je bio, jer o tome nemate dokaza, niti ih imamo ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, gospodine Miloševiću. Svedoče, nemojte da odgovorite na ovo pitanje. Ovo je nepravilno postavljeno pitanje i svedok ne može na to pitanje da odgovori.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, gospodin Najs vrlo često postavlja hipotetičko pitanje mnogo opštijeg karaktera nego što je ovo moje. Dakle Španci tvrde da je neko ubijen u pokušaju bekstva. A ja pitam, kada bi ovo bilo tačno da je zaista neko ubijen u pokušaju bekstva, da li bi to bila legalna upotreba ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ja sam doneo odluku. Neću da dozvolim svedoku da odgovori na pitanje o tome da li bi po njegovom mišljenju izvestan potez mogao da bude kvalifikovan kao ubistvo. Postavite sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson ...

SUDIJA ROBINSON: Ne želim više ništa da slušam o tome. Predite na sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, samo radi zapisnika, ja nisam tražio od svedoka mišljenje, nego šta o tome stoji u propisima u vezi sa pitanjem ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vi polako testirate moje strpljenje. Ili ćete da postavite prikladna pitanja ili ćemo sada da završimo sa glavnim ispitivanjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, koje su kriminalističko-tehničke obrade izvršene u vezi sa poginulim u Dubravi i ko je naložio te radnje?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Te radnje je naložio istražni sudija u Okružnog suda u Peći, a izvršena je krim ... Formirana je krim-tehnička dokumentacija, izvršen je spoljašnji pregled leševa po

nalogu istražnog sudije. Nadležni policijski organi su učestvovali u sahranjivanju leševa i u formiranju kriminalističko-tehničke dokumentacije u vezi sa tim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ovaj događaj i posledice događaja u Dubravi tretiran kao neka tajna i istraga vršena zatvoreno ili je bilo otvoreno za javnost?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Nikakve tajne tu nije bilo. Svi materijali o tome šta je policija radila nalaze se u ovim bajnderima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su, po vašim saznanjima, u vreme vršenja uviđaja i da li u jednom ili u više navrata bili prisutni i novinari u Dubravi?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jesu. Mislim da su bili prisutni najmanje jednom, a moguće i dva puta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite generale da li je nakon dolaska KFOR-a (Kosovo Force) i UNMIK-a (United Nations Mission in Kosovo) na Kosovo postojala bilo kakva mogućnost za dalju istragu naših organa u pogledu ovog događaja?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa istraga, dalja istraga naših organa bila je praktično onemogućena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam naglasio, gospodine Robinson, da se u tabulatorima od 202 do 213 nalaze ovi dokumenti koji su vezani za Dubravu, tako da ... Samo da vidim ... Ne mogu sad da nađem gde mi je ... Od 202 do 210, da, ali se neću više na njima zadržavati. Generale, ovde u optužnica se pominje i Suva Reka (Suhareke). Kakva saznanja o događajima sa smrtnim posledicama imate o Suvoj Reci?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: U Suvoj Reci, prema mojim saznanjima, bilo je događaja sa smrtnim posledicama i u materijalima ovde nalaze se dva takva događaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se ovi predmeti o Suvoj Reci nalaze u tabulatorima od 214 do 259?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Počinju sa tabulatorom 214, a završavaju se sa 234.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sa 234. E sad, molim vas, ovde se ništa ne nalazi ili ja ne mogu da nađem dodirne tačke, vi imate dosta dokumenata koji se tiču postupaka policije u vezi sa događajima u Suvoj Reci, da li se neki od tih događaja na bilo kakav način odnosi na tačku 66 pod (D) u kojoj piše da je: "26. marta ili približno tog datuma snage SRJ i Srbije opkolile su deo kompleksa kuća Beriša (Berisha) u Suvoj Reci" i tu je ova ista šema, uhapšeni, odvojeni i tako dalje, da li se išta od ovih događaja u čitavom ovom nizu tabulatora odnosi na ove događaje u Suvoj Reci?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam pokušao da uporedim opis događaja iz optužnice sa ovim ovde opisima događaja i nisam mogao da nađem zajedničku vezu, sem činjenice da su se desili u Suvoj Reci približno sličnog datuma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, generale, da li možete da date bilo kakvo objašnjenje da vi ovde imate jedan veliki broj dokaznih predmeta o onome šta se radilo u Suvoj Reci, da ništa nema o ovom događaju koji je ovde opisan?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam to već objasnio. Siguran sam da bi ovakav predmet postojao i za taj događaj opisan u optužnici, da je policija o takvom događaju na bilo koji način bila obaveštena. Ne postoji nijedan razlog da se o takvom događaju koji je očito obimniji po broju žrtava u odnosu na ove, ne postupi na isti način kako je postupljeno u ova dva događaja, a mogu samo da kažem da se ovde tabulatori za Suvu Reku odnose i na tabulatore zaključno sa 259. Jedan je događaj zaključno sa 234, a drugi je zaključno sa 259.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kad bismo uzeli za pret-

postavku da se ovaj događaj zaista i dogodio, ja mislim da je ovde čak bilo i svedočenja nekih koji su ukazivali da se taj događaj dogodio, da li imate neko objašnjenje kako je moguće da policija ne sazna za taj događaj i nema podatke o tom događaju?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa moguća su različita objašnjenja: događaj može da se desi u kratkom vremenu, u toku noći ...

TUŽILAC NAJS: Ovo je poziv na nagađanje. Mi se sada nalazimo u jednom čudnom položaju: optuženi, odnosno svedok, odnosno saradnici optuženog stavili su jednu veliku količinu materijala koji možda dolazi iz onog vremena ili relativno iz onog vremena i možda može da bude od interesa za Pretresno veće zbog svog sadržaja. Na žalost, gotovo ništa od toga nije prevedeno. Prema tome, umesto da taj materijal pomogne Pretresnom veću i ako ne znamo u kolikoj meri bi taj materijal mogao da pomogne, sada se od svedoka traži da iznosi svoja nagađanja. Meni se čini da to uopšte nije od pomoći.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću. Neću da dozvolim vaše poslednje pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U redu, gospodine Robinson. Neću se onda više baviti Suvom Rekom, ali je valjda očito da se ...

SUDIJA ROBINSON: Postoji li policijski izveštaj, generale, o istragama koje je policija sprovela u vezi sa Suvom Rekom.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Gospodine predsedavajući sudija, u ovih nekoliko desetina tabulatora koje sam pomenuo postoje dokazi o policijskoj istrazi po ova dva događaja u kojima je stradalo ukupno 17 lica i postoji kompletna krim-tehnička dokumentacija i veći broj lica identifikovanih. Obavešteni su nadležni sudski organi. To se, naravno, može videti u ovom bajnderu, počev od tabulatora 215 pa zaključno sa onim koji sam već pomenuo. Ali već sam rekao, teško je dovesti ova dva predmeta u vezu sa događajem iz optužnice, jer nema nijedno ime, odnosno prezime Beriša kod iden-

tifikovanih lica.

SUDIJA ROBINSON: Možda je policija istraživala neki različit incident.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Policija je istraživala incident o kome je bila obavještena i ovde je reč o dva incidenta.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, meni sada nije jasno kuda vodi ovakvo svedočenje. Ako vi imate neke konkretne informacije na osnovu policijskih izveštaja koje protivreče ili idu u tom smeru da protivreče navodima iz tačke 66(D) optužnice onda to treba da pred nas da iznesete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, svi ovi tabulatori koji govore o Suvoj Reci su dokaz da je policija istraživala svaki slučaj koji je bio poznat, a general je objasnio da policija nije istraživala jedino slučajeve koji nisu bili poznati. Ne postoji zaista nijedna pretpostavka, nijedan razlog za zaključivanje o bilo kakvom motivu da policija istražuje događaj na području Suve Reke, ali da neki događaj ne istražuje. Jedini razlog da ga ne istražuje, kako je general objasnio, je da joj nije bio poznat.

SUDIJA ROBINSON: Pa ako ste završili sa izvođenjem dokaza o Suvoj Reci, treba da pređete na drugu temu vašeg glavnog ispitivanja.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ja sam ustao samo da kažem nešto što je zapravo i očigledno i problem koji nam zadaje dosta briga. Ako ovaj materijal nema nikakve veze sa navodima iz optužnice, onda treba jednostavno da se izuzme, jer je irelevantan, odnosno mogao bi da bude izuzet zato što je irelevantan. Ali ako, kad konačno dobijemo prevode i ako onda optuženi želi da iznese neke argumente u vezi s tim da sadržaj ovog materijala protivreči tezama Tužilaštva, svedok će tada već da ode i onda će teško biti da se raspravlja o tim materijalima i ja neću moći da iznesem neke stvari koje će možda

biti od vrednosti za Tužilaštvo, tako da sam ja sada suočen sa ovom dilemom: ako budem nastojao da izuzmem ove materijale iz spisa odakle pratim tradicionalni pristup kontradiktornog postupka, možda ću i sebe da lišim mogućnosti da u spis uđu neki materijali koji bi za mene mogli da budu vredni, ali ću, isto tako, da uskratim i Pretresnom veću mogućnost da konsultuje materijal u svojoj potrazi za istinom. Zaista je izuzetno nezadovoljavajuća činjenica da ovaj materijal nije preveden i da gospodin Milošević uopšte ne sluša ono šta se govori o prevodima, nego odmahuje i to ostavlja po strani. Ukoliko on bude nastavljaao na taj način da radi, moram da priznam da će da bude jako teško za nas da radimo.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, na vama je da odlučite kako ćete da izvodite vašu odbranu. Ako budete želeli da se oslonite na bilo koji od ovih dokumenata koji nisu prevedeni, a ako je dokument relativno kratak, možemo da ga stavimo na grafoskop. Ako smatrate da je relevantan i da pomaže vašim tezama, mi ćemo da ga stavimo na grafoskop i onda će prevodioci to da prevedu.

(Pretresno veće se savetuje)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mogu li da nastavim, gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Da, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, u tački 19 piše: "Nadređeni je odgovoran za krivična dela svojih podređenih ako je znao ili je bilo razloga da zna da se njegovi podređeni spremaju da počine takva dela ili su ih već počinili, a nadređeni nije preduzeo neophodne i razumne mere da spreči takva dela ili da kazni njihove počiniocce". Ovde imamo delo koje se navodi iz Suve Reke, a vi ste u dokaznim predmetima i u vezi sa vašim saznanjima o kojima svedočite ovde objasnili da su sva dela koja su počinjena, a za koje je policija znala, bila predmet istrage.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle da li je moglo da se dogodi da nešto za šta je policija znala, evo konkretno u Suvoj Reci, ne bude predmet istrage i ne bude predmet preduzimanja mera da se spreči ili da se kazne počiniooci?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Nije moglo ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, ne mogu da dozvolim to pitanje, gospodine Miloševiću, jer se tim pitanjem svedok poziva da nagađa. Ono šta vi možete da učinite u vezi sa članom 7(3) je da izvedete dokaze koji pokazuju da policija jeste obavila istragu. Vi ste to i radili, a onda će na Pretresnom veću biti da utvrdi da li su dokazani navodi iz paragrafa 19. Ne možete od svedoka da tražite da nagađa na način na koji ste to do sada radili. Vi morate ovde da izvodite dokaze. Izvedite dokaze koji, po vašem mišljenju, podržavaju vašu odbranu, a mi ćemo onda kasnije da donesemo našu odluku na osnovu takvih dokaza.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ovde je dokaz da policija jeste vršila istragu za ono za šta je znala, a general objašnjava da ovo šta se sadrži ovde u optužnici policija nije mogla izvršiti istragu, jer nije znala. Ovde vam je dokaz da je policija postupala u skladu sa zakonom za ono za šta je znala. Kako bi mogla postupati u skladu sa zakonom na nečemu što nije znala. Ja ne mogu da dokazujem ono šta nije znala ...

SUDIJA ROBINSON: Dobro, dakle to je vaša teza, teza vaše odbrane. I to je sve. Možda će Pretresno veće sa tim i da se složi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vrlo je teško dokazivati da policija nešto nije znala što nije znala. Kako nešto da neko dokaže da nije znao ono šta nije znao? Valjda je dokaz da je policija vršila istrage za ono šta je znala, logično zaključiti da bi da je znala ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, gospodine Miloševiću. Ovo nije vreme za

držanje govora. Nastavite sa sledećim pitanjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Zadržaćemo se i dalje na optužbama. Generale, tačka 66 pod (L)(i) odnosi se na Kotlinu (Kotline), (L)(i), odnosi se na Kotlinu. Ja ću vam pročitati ...

SUDIJA KVON: 66(L)(i) strana 31.

SUDIJA ROBINSON: Strana?

SUDIJA KVON: Strana 31.

SUDIJA ROBINSON: Da, da. Kotlinu. U redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, ovde piše: "Na dan 24. marta 1999. godine ili približno tog datuma snage SRJ i Srbije napale su selo Kotlinu. U toku napada spaljena je većina kuća, a najmanje 17 lica ubijeno. Neki od ubijenih su uhvaćeni u šumi, pogubljeni i bačeni u bunare. U te bunare je onda odozgo bačen eksploziv." Generale, da li imate saznanja o selu Kotlinu kod Kačanika (Kacanik) 24. marta 1999. godine kada je smrtno stradalo više lica?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Imam određena saznanja ...

SUDIJA ROBINSON: Koja je osnova za saznanje koje svedok ima?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Pa treba da odgovorim, gospodine predsestavajući sudija.

SUDIJA ROBINSON: Da, da. Vidim da u transkriptu ne stoji pravilno. Moralo bi to da se ispravi. Rekao sam da nam treba osnova za saznanja koja svedok ima.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja imam ova saznanja iz razgovora sa načelnikom SUP-a u Uroševcu (Ferizaj), tadašnjim i iz ostvarenog uvida u

predmet koji je SUP Uroševac formirao o onome o čemu je imao saznanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam vam, generale, pročitao opis događaja koji je sadržan u ovom paragrafu 66(L)(i). Da li taj opis događaja odgovara onome šta vi znate o događaju u selu Kotline?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa taj opis iz optužnice ne odgovara mojim saznanjima i ne odgovara činjenicama iz predmeta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je, u suštini, bio događaj iz Kotline od 24. marta 1999. godine?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa događaj u Kotlini se može opisati kao sukob policije i vojske sa jedne strane sa terorističkom grupom iz Kotline koji se desio u pretraživanju terena, koji je obavljen u skladu sa planom graničnog odseka Vojske Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Generale, da li se u tabulatorima 211, 212 i 213 nalaze dokumenti Ministarstva unutrašnjih poslova o događajima u Kotlini?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odnosno ne o događajima u množini ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Događaju ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... nego o događaju u Kotlini?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, to su ta tri tabulatora.

SUDIJA ROBINSON: Ako budete pitali o 211, molim da se to stavi na grafoskop. Imamo li za to prevod? Dobro. Koliko sam shvatio, upravo smo sada dobili prevode.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, molim vas prvo objasnite o kojim se ovde dokumentima radi? Govorim o ovim tabula-

torima 211, 212 i 213.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: U tabulatoru 211 imamo akt SUP-a u Uroševcu koji se dostavlja istražnom sudiji Okružnog suda u Uroševcu i u prilogu kojeg se dostavlja fotodokumentacija uviđaja lica mesta kao sastavni deo zapisnika o uviđaju. To je tabulator 211.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite, generale, kada je izvršen uviđaj na licu mesta?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa uviđaj je, ovde ne postoji zapisnik o uviđaju, koliko vidim, ali iz ovog akta proizilazi da je uviđaj izvršen 24. marta 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko je sprovodio uviđaj?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Uviđaj je, takođe se iz ovog akta vidi, sprovodila istražni sudija opštinskog suda u Uroševcu Milićević Ljiljana ili Ljilja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su u vršenju uviđaja učestvovali pripadnici SUP-a Uroševac?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jesu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je uviđaj sproveden u potpunosti?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Iz kog razloga je izvršen samo delimičan uviđaj?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa delimičan je uviđaj izvršen iz bezbednosnih razloga, jer je očito postojala opasnost od napada terorista, terorističkih grupa, što se na određen način može videti iz ovog tabulatora 213.

SUDIJA ROBINSON: Kad je izvršena istraga na licu mesta? Istog dana, 24. marta 1999. godine?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Istog dana. Ta činjenica proizilazi iz datuma ovog akta iz tabulatora 211. Dakle krim-tehnička dokumentacija se dostavlja 24. marta, a događaj je očigledno 24. marta, prema tome očigledno je da je uviđaj takođe izvršen 24. marta, a to se vidi i iz tabulatora 212. Datum izveštaja o kriminalističko-tehničkom pregledu lica mesta takođe nosi datum 24. mart.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, pomenuli ste sada akt u tabulatoru 212. Ovde je izveštaj o kriminalističko-tehničkom pregledu lica mesta.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako je kvalifikovan ovaj događaj?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ovaj događaj je kvalifikovan kao terorizam. To je vidi iz tačke 1 ovog izveštaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koje su obavljene kriminalističko-tehničke radnje? Šta piše u ovom izveštaju?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa pod tačkom 5 se vidi da je lice mesta detaljno pregledano, fotografisano i filmovano. Pronađeni su tragovi i predmeti i to je ono šta se vidi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Sada ćemo da pogledamo da li se iz ovoga vidi šta je bio povod i cilj dolaska jedinice MUP-a u Kotlinu 24. marta 1999. godine.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Cilj je bio pretraga terena u pri-graničnom prostoru, po planu grupe za dubinsko obezbeđenje državne granice. Misli se na grupu Vojske Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je daleko Kotlina od državne granice?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa nisam siguran tačno koliko je daleko, ali se sasvim sigurno nalazi u pograničnom području.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle u području obezbeđenja

državne granice.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. U području dubinskog obezbeđenja državne granice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su u ovoj akciji pretrage u obezbeđenju državne granice učestvovali i pripadnici vojske?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jesu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nakon izvršenog uviđaja šta je urađeno s leševima poginulih?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa leševi nisu očigledno sakupljeni niti transportovani, već su ostali na licu mesta i dalji postupak sa leševima prema ovoj informaciji nije poznat.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sad molim vas da objasnite šta se vidi na fotografijama sa lica mesta, pošto je, dakle, za ovaj događaj u Kotlini napravljen uviđaj, snimljene su fotografije i one se nalaze u ovom tabulatoru 212? Ja predlažem, gospodo, da se ove fotografije stave na grafoskop tako da može svako da ih vidi, a zamoliću generala da objasni fotografiju po fotografiju šta se na njima nalazi.

SUDIJA KVON: Pre nego što vidimo te fotografije, možemo li u dokumentu da nađemo imena onih koji se pojavljuju u "Prilog L" u optužnici?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja mislim da oni tada nisu ...Ali to možemo da pitamo generala, nisu uopšte identifikovani, nego je izvršen uviđaj o tome šta se dogodilo. Potpuno se poklapa datum i događaj se dogodio i ovde čak ima izveštaj o pregledu lica mesta i fotografije.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da. Tako je. Identifikacija leševa očigledno nije izvršena zbog bezbednosnih razloga, jer su leševi ostali na licu mesta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste u jednom od prethodnih odgovora objasnili da uviđaj nije sproveden do kraja.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Razlog zašto uviđaj nije sproveden do kraja, koji je bio?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa bezbednosni razlog ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: ... bezbednosne prirode ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad da vidimo...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: ... opasnost od napada terorista ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da vidimo dakle, ovo je 24. mart, ovo je Kotlina i ovo su tvrdnje koje sam vam pročitao iz optužnice ...

SUDIJA KVON: Možete li malo više da nam objasnite te bezbednosne razloge? Nije mi to sasvim jasno i ne razumem zašto ljudi nisu znali šta se desilo sa leševima.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Kada u ovom svedočenju kažem, pominjem bezbednosne razloge, naravno da se prevashodno odnosi na opasnost od napada terorističkih grupa i ovde je očigledno pod pojmom "bezbednosni razlog" smatralo se taj, ta, takva opasnost, a to bi se svakako bolje videlo u zapisniku o uviđaju istražnog sudije koji, na žalost, nije u ovom predmetu i verovatno se nalazi u sudskoj arhivi, jer istražni sudija je vodio uviđaj i on odlučuje da li se uviđaj mora prekinuti iz tih razloga i to navodi u zapisniku o uviđaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, možemo li da pogledamo sada ove fotografije? Na fotografijama koje se ovde vide, na prvoj stranici koja je ovde data u zbiru fotografija ... Stavite tu

prvu stranicu na grafoskop. Dakle to su fotografije 1, 2 i 3.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da. One imaju tekst ispod svake fotografije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Samo prvo da vas pitam nešto s obzirom na ono šta je konstatovano u citatu koji sam vam pročitao iz optužnice. Na ovim fotografijama 1, 2 i 3 vidi se nekoliko kuća. Da li je to tačno?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa vide se kuće, a da li je nekoliko, ne znam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, iz ovoga koliko ja mogu da vidim vidi se ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Vidi se, vidi se ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... najmanje četiri kuće...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: ... vidi se u dubini. Ovamo jedna ... Dakle vidi se više kuća. To je moj odgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li vidite neku spaljenu kuću na tim snimcima?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Naravno da se ne vidi spaljena kuća.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ... Na prvoj fotografiji piše: "Širi prikaz dvorišta u kome se nalazi kuća u kojoj je, prema nađenoj opremi i naoružanju, najverovatnije bio štab takozvane UČK".

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako piše ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To piše ispod prve...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR:...slike, da ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... fotografije. Pa je onda na drugoj: "Bliži prikaz kuće u kojoj je najverovatnije bio smešten štab UČK, OVK za selo Kotlina. Pa onda "Ulazna vrata sobe u kojoj je

pronađena veća količina ... Ja više ne mogu da pročitam dalje jer je ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa verovatno naoružanja i opreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, recite mi, molim vas, da li ima logike da, kako se kaže u optužnici koju sam vam citirao, u toku napada bude spaljena većina kuća ...

SUDIJA ROBINSON: Ne "da li je logično", gospodine Miloševiću. Ne možete da počnete pitanje "da li je logično". Gospodine Miloševiću, da li ćete da pozivate svedoke koji će da govore o ovom konkretnom incidentu, a koji su imali neposrednije iskustvo od generala? To pitam zato što je general suviše distanciran od samog incidenta da bi pomogao u tom smislu. Ali ako imate svedoke koji su imali više veze sa tim incidentom, na primer, ako imate ljude koji su se bavili istragom, to bi vam mnogo više pomoglo u izvođenju dokaza, jer čini mi se da je general prilično udaljen od toga. O tome biste možda mogli da razmislite. Na primer, navod u optužnici da neki od onih koji su ubijeni, su bili uhvaćeni, pogubljeni i bačeni u bunar. Kada biste, recimo, imali nekoga ko bi mogao da nam kaže da li je, recimo, na toj lokaciji bilo bunara, to bi nam pomoglo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ova dokumentacija sa uviđaja sasvim dovoljno demantuje navode iz optužnice. Prvo, ovde vidite da ove kuće nisu spaljene, drugo, sad ćemo doći i na bunare. Uopšte se ne radi o bunarima.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Pozabavićemo se time posle pauze. Sad idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, osim što se pominju u Kotlini, u tački 66(L)(i) koji sam vam citirao i koji govori o tome da su u toku napada spaljena većina kuća, Kotlina se pominje i u paragrafu 63(K)(i). U paragrafu 63(K)(i) piše: "8. marta napale i delimično spalile selo Kotlina", a onda ovaj događaj od 24. marta "ponovo napale iz teškog naoružanja" i tako dalje i tada se kaže, na kraju, da ne čitam sve: "Pre nego što će otići iz Kotline, snage SRJ i Srbije su spalile ostatak sela". Dakle ovde se tvrdi i u ovoj tački, ne već većina kuća, nego da je i ostatak sela spaljen. Znači da su praktično sve kuće spaljene. Ovde vidimo fotografije sa uviđaja 24. marta gde se vide kuće bez ikakvih tragova požara. Da li ovo na bilo kakav način može da se dovede u vezu sa istinitošću tvrdnji koje se nalaze u optužnici?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Naravno da ne može.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite po čemu je zaključeno da se u kući koja se pojavljuje na ovom većem broju snimaka, koja je slikana i spolja i iznutra, po čemu se zaključuje da je tamo štab bio UČK?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa očigledno se zaključuje po opremi i naoružanju koji su prinađeni u toj kući.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite šta je sve od opreme, naoružanja i municije nađeno 24. marta 1999. godine u selu Kotlina? Skrećem vam pažnju na tabulator 212 gde se iza fotografija nalazi spisak pronađene opreme, naoružanja i municije 24. marta u selu Kotlina, opština Kačanik. Ovde imamo 31 redni broj.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja teško mogu da pronađem taj tekst. Verovatno je na kraju fotografija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Posle fotografija imate jednu stranicu.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta tu stoji, šta je pronađeno od opreme?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ovde je oprema i naoružanje popisano od rednog broja 1 do 31. Počinje vrećama za spavanje, devet komada, vojnički rančevi, devet komada, zelene pantalone gumirane, kombinezon beli, tri komada, bunda radnička i tako dalje. 26, redni broj, ručne bombe kineske proizvodnje, dve, sanitetski materijal, 20 komada, poluautomatska puška, osam komada, kineske proizvodnje sa 10 okvira i municijom, redni broj 29, puška Štajer M95 (Stajer) i 30 i 31, municija 7,62 za pojačano punjenje, 224 komada i municija 7,62 za automatsku pušku, 2.347 komada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to, taj spisak korenspondira sa fotografijama od 4 do 10 i od 21 do 24?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, on je u prilogu ovih fotografija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na početku tabulatora 212 u objašnjenju ovog izveštaja o kriminalističko-tehničkom pregledu lica mesta, odnosno u navođenju šta je uočeno, šta se nalazi na fotografijama, piše, to je negde na početku prve trećine ove liste na prvoj strani, a posle naslovne strane: "Prikaz pronađenih leševa iznad sela Kotlina u neposrednoj blizini skloništa u vidu bunara". Dakle pominju se skloništa u vidu bunara.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa onda "Prikaz pronađenih leševa iznad sela Kotlina u neposrednoj blizini skloništa u vidu bunara - fotografije", dobro. "Jedan", opet, "u neposrednoj blizini skloništa u vidu bunara" i "Prikaz u neposrednoj blizini drugog skloništa u vidu bunara". Dakle zašto se, po ovome, po ovoj dokumentaciji veći broj poginulih pojavljuje na fotografijama 11 do 17, nalazi u neposrednoj blizini rupe u obliku bunara?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa to je najverovatnije što je ta

rupa korišćena kao zaklon i prema informacijama koje sam ja dobio od načelnika SUP-a u Uroševcu, a on je te informacije dobio od lica koja su vršila uviđaj, dakle apsolutno nije reč o bunarima, već je reč o dve rupe koje su međusobno spojene tunelom ispod zemlje i korišćene su kao zakloni za zaštitu od eventualnog dejstva naoružanja i za dejstvo, naravno.

SUDIJA ROBINSON: Kako je SUP dobio te informacije?

SVEDOK STEVANOVIĆ: SUP je dobio te informacije na osnovu ovih fotografija i na osnovu toga što su radnici SUP-a učestvovali u vršenju ovog uviđaja.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ovo potvrđuje ono šta sam rekao pre pauze. General je prilično udaljen od ovih događaja. Kad biste kao svedoka imali nekoga ko je bio na toj lokaciji i ko bi mogao da opiše oblik te rupe, da li se radilo o bunaru ili ne, to bi nam bilo mnogo više od pomoći. Naravno, mi primamo dokaze iz druge ruke, međutim ako imate bolje svedoke ili dokazni materijal od onog koji može da ponudi general, onda bi trebalo to da nam predočite.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, u slučaju da optuženi nastavlja da se oslanja na ove fotografije, nisu sasvim jasne ove crno-bele fotografije. Možda ima nekih boljih kopija tako da ja mogu tačno da vidim o čemu se radi. Nije potpuno jasno to šta se vidi na crno-belim fotografijama.

SUDIJA ROBINSON: Da, to je tačno. Da li imate bolje kopije ovih fotografija, gospodine Miloševiću?

SUDIJA KVON: Fotografije 19 i 20.

SUDIJA ROBINSON: 19.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja nemam bolje fotografije. Ovo su fotografije iz dokumentacije sa uviđaja i o ovo su fotokopije tih originalnih fotografija. A što se tiče te tvrdnje da li je u pitanju bunar, pa ovde ...

SUDIJA KVON: Da, da. Mislim da general ima bolje verzije. Molim da se fotografije 19 i 20 stave na grafoskop.

SUDIJA ROBINSON: Na gornjoj fotografiji vidi se rupa ili bunar, a šta se vidi na donjoj fotografiji? Možete li to da pročitate.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Fotografija 20, piše ispod nje: "Bliži prikaz drugog opisanog skloništa u vidu bunara". Dakle ovo je gore verovatno prvi bunar ili prvo sklonište u vidu bunara, a ovo drugo je to drugo sklonište u vidu bunara.

SUDIJA KVON: Znači ova fotografija je napravljena odozgo, iz tog ugla.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Očigledno.

SUDIJA KVON: A na drugoj fotografiji se vide merdevine da bi mogli da se popnu. U redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li je na ovoj fotografiji koju je maločas pomenuo gospodin Kvon vidljivo da merdevine stoje na potpuno suvoj podlozi ovog skloništa u vidu bunara?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da. To je jasno vidljivo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle tu nema nikakve vode, koliko se vidi?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Nema vode.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li u samoj, znači, doku-

mentaciji sa uviđaja koji je izvršen već piše da je reč o skloništima u vidu bunara, a ne o bunarima?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa tako piše. Bunar bi najmanje morao da podrazumeva da postoji voda u njemu. Bar minimalno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je pored tih leševa pronađeno oružje koje je korišćeno u sukobu sa vojskom i policijom? Skrećem vam pažnju na slike 17 i 18. Šta piše ispod slike 17 i šta piše ispod slike 18?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ispod slike 17 piše: "Bliži prikaz pronađenih leševa sa naoružanjem i opremom koju su imali sa sobom".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A na slici 16 pre toga šta se vidi i šta piše?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Prikaz pronađenih leševa iznad sela Kotlina u neposrednoj blizini drugog skloništa u vidu bunara".

SUDIJA ROBINSON: Generale.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Da.

SUDIJA ROBINSON: Teza da u bunaru uvek mora da bude vode je nešto što empirijski dokazi ne potvrđuju uvek. U nekim delovima sveta postoje bunari koji su presušili. Postoje i reke koje su presušile, takođe. Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U ovom ... U ovoj dokumentaciji sa uviđaja se ove rupe za koje se kaže da su povezane tunelom kvalifikuju kao bunari ili kao skloništa u vidu bunara?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Vrlo jasno se kaže da su skloništa u vidu bunara. Bunar se pominje kao opisni pridev.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ovde ... Kako onda komentarišete ovo šta sam vam citirao, samo jedan deo da vam ponovim: "Neki od ubijenih su bili uhvaćeni u šumi, pogubljeni i bačeni u bunare". U te bunare je onda odozgo bačen eksploziv.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Takvih saznanja apsolutno nemam, a i ove fotografije pokazuju da se na njima vide leševi koji nisu bačeni u bunar. I vidi se, teško je, naravno, tvrditi ekstremno, ali se vidi da u bunaru nema takvih tragova, a fotografije su urađene 24. marta. Normalno je da su urađene nakon sukoba, a ne pre.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se uopšte može sumnjati da su fotografije urađene nakon sukoba?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Naravno da ne može.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, ovde je nedavno svedočio i radnik SUP-a Uroševac, Dragan Jašović koji je 10. marta 1999. godine uzeo izjavu od Albanca Beća Šefćeta (Beqa Shefqet). Ja tu izjavu imam ovde. Da li ste upoznati sa tom izjavom Beća Šefćeta?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tu izjavu sam pročitao.

TUŽILAC NAJS: Koji je to tabulator, molim vas?

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Molim vas broj tabulatora?

SUDIJA ROBINSON: Molim vas, gospodine Miloševiću, kažite nam koji je to broj tabulatora?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je D295, tabulator 1.58, a imate prevod pred sobom.

SUDIJA KVON: 138. Mi smo dobili kopiju.

TUŽILAC NAJS: Ja nisam dobio kopiju. Možda imamo duplikat istog dokumenta u tabulatorima za ovog svedoka. Da li optuženi može da

nam kaže o kom se tabulatoru radi?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Kvon, bojim se da možda nije tačno prevedeno šta sam rekao. To je D295, tabulator 1.58, ne 1.38. 1.58.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle u ovoj izjavi koja je uzeta, znači, 10. marta, to bi bilo dve nedelje pre nego što je ovaj događaj u Kotlini. On na kraju drugog pasusa kaže: "Glavni štab UČK u selu Ivaja (Ivaje) brojao je 380 pripadnika, a podštabovi UČK nalazili su se u selu Kotlina i selu Pustenik (Pustenik), opština Kačanik" i onda od početka poslednjeg pasusa u njegovoj izjavi stoji: "Podštab OVK u selu Kotlina nije mi poznato u kom je objektu smešten, osim što znam da je komandant podštaba bio Seljim Kući (Selim Kuqi) iz Kotline, a njegov zamenik Miljajim Kući (Milaim Kuqi) iz istog sela. Pri podštabu UČK u Kotlini nalazila se glavna ambulanta operativne zone za Kačanik gde su radili lekari Sejfedin Kući (Sejfedin Kuqi) i Faton Ljoku (Faton Loku), oba iz sela Kotline. Podštab OVK u selu Kotline brojao je 150 pripadnika OVK", a onda na drugoj strani govori u pretposlednjem pasusu u selu Ivaje, ko se nalazio s njim i onda govori Miljajim Ljoku (Milaim Loku) iz Kotline. Miljajim Ljoku iz Kotline se pominje i Salji Bajrama Vljaši (Sali Bajram Vlashi) iz Kotline. Da li ste to videli?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se ova dva lica nalaze u "Prilogu L" gde su pobrojana ova lica ubijena u Kačaniku?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, ta imena nalaze se ...

prevodioci: Molimo mikrofonski za svedoka. Može li svedoku da se uključi mikrofonski?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja vam skrećem pažnju, gospodo, na prilog L gde se nalaze i imena Miljajim Ljoku i Salji Vljaši koji su, prema ovoj izjavi koju je dao, Šefćet Beća 10. marta 1999. godine bili upravo pripadnici UČK u tom području.

SUDIJA ROBINSON: Koje je vaše pitanje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li su naši državni organi bez obzira ... Imam odjednom engleski prevod na srpskom kanalu. Vidim da je srpski kanal broj 6 kod mene ukucan. Verovatno je neka greška u tehnici. Dakle da li su naši državni organi bez obzira na činjenicu da se ovde radilo o sukobu naših snaga i UČK, nakon tog događaja preduzeli sve zakonom predviđene radnje koje se u tim okolnostima preduzimaju?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Preduzete su radnje koje je bilo moguće preduzeti u takvim okolnostima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se te radnje, u stvari, vrlo jasno vide u ovom predmetu koji ima izveštaj sa uviđaja u Kotlini?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: One se vide u ovom predmetu, ali videli bi se verovatno još bolje kada bismo imali zapisnik o uviđaju koji je sačinila istražni sudija Opštinskog suda u Uroševcu.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, svedok vam je upravo rekao ono šta sam ja hteo da vam kažem: bolji dokazi bi došli iz samog izveštaja o uviđaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, gospodine Robinson ja ne znam da li treba da trošim vreme, ali ovaj izveštaj o uviđaju i fotografije dakle nisu nikakvi dokazi iz druge ruke. Sve to od 24. marta pretpostavljam da dovodi zaista u veliku sumnju tvrdnje koje je izneo gospodin Najs u ovim tačkama koji se tiču Kotline. Ja ne znam šta drugo još treba da vam se dokaže ako vam ovo nije dovoljno. Generale, još samo da pogledamo ovu službenu belešku

koja se nalazi u tabulatoru 213. To je, dakle, SUP Uroševac koji je pravio službenu belešku o događajima Kotlini i to opet u jednoj reviziji svih događaja, koliko ja vidim, jer ona je pravljenjena 2003. godine.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta sada tu piše u službenoj beleški koju je sačinio SUP Uroševac?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa ovde je naveden razlog zbog koga je izvršena pretraga terena, zatim je navedeno da je u toj pretrazi učestvovala i Posebna jedinica policije iz SUP-a Uroševac. Već sam rekao da je pretraga izvršena po planu Vojske Jugoslavije, odnosno grupe za dubinsko obezbeđenje državne granice. Datum je 24. mart. U drugom stavu se navodi da je došlo do borbe pripadnika policije i vojske sa teroristima OKV i vidi se da je tada prema ovim podacima stradalo 22 lica nepoznatog ... 22 terorista nepoznatog identiteta koji su delovali u Kotlini. Naravno, u trećem stavu se navodi ona činjenica o kojoj smo pričali da iz bezbednosnih razloga uvid ... Izvršen je delimičan uviđaj od strane istražnog sudije Opštinskog suda Milićević Ljiljane, a vidi se da je prisustvovao i opštinski tužilac Radić Božidar i uviđajna ekipa SUP-a Uroševac, a o čemu je sačinjena kriminalističko-tehnička dokumentacija. To je upravo ova dokumentacija koju smo gledali. Nepoznat je dalji postupak sa leševima, kao i način i mesto sahranjivanja. To piše u ovoj službenoj beleški od 6. juna 2003. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li beleška sadrži i razlog zašto je vršena pretraga? U prvom redu, šta piše?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa piše: "Prema saznanjima kojima raspolažemo, nakon učestalih terorističkih napada na komunikaciju Urošavac - Kačanik - Đeneral Janković (Hani i Elezit) koja prolazi kroz Kačaničku klisuru (Gryka e Kaqanikut)".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle učestali teroristički napadi

su bili razlog za pretragu ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... događaji u Kotlini, sukob vojske i policije sa UČK, odnosno ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... PJP SUP-a Uroševac su učestvovali u tome i ovde se pravi beleška o tome.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala, generale ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ja očekujem da se ispitivanje ovog svedoka danas završi. To je, naime, u skladu sa vašim ličnim procenama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Jeste, gospodine Robinson, ali ja se bojim da to neće biti moguće. Vi mi ukažite, molim vas, na bilo koju nerelavantnu stvar koju ja budem pitao. Ja ne verujem da ću da trošim nikakvo uzaludno vreme.

SUDIJA BONOMI: Vi ste upravo prošli po drugi put kroz tabulator 213. To nema smisla.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Žao mi je, gospodine Bonomi, ako sam po drugi put prešao kroz tabulator 213. Ja nisam imao taj utisak. Samo jedno pitanje, da li imate bilo kakva saznanja o događaju iz optužnice u kom je navodno u selu Padalište (Padalishte), opština Istok, to vam je ista ova tačka pod (F), dakle kaže se da su: "26. marta snage SRJ i Srbije napale selo Padalište, pa su ulazeći u selo pucali na kuće i meštane koji su pokušali da pobegnu".

SUDIJA KVON: 66.

SUDIJA ROBINSON: 66.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle tvrdi se da su snage ušle u selo i da su pucale na meštane koji su pokušavali da pobjegnu.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Nemam nikakva saznanja o tom događaju, ali sticajem okolnosti znam da se to selo ne nalazi u opštini Istok, već u opštini Srbica (Skenderaj) i da broji oko 700, 800 stanovnika, stotinak domaćinstava sa desetinu različitih prezimena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, a ako je to tako, da li imate bilo kakvo objašenje da su pobijeni isključivo članovi jedne porodice sa istim prezimenom? Ako su tako, znači u selo koje ima više stotina stanovnika, upale snage SRJ i Srbije i pucale na građane koji su hteli da pobjegnu, kako je moguće da poginu samo članovi jedne porodice u tom selu? Da li imate bilo kakvo objašnjenje za to?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Rekao sam da nemam nikakva saznanja, a, naravno, takav opis je nelogičan, imajući u vidu ove činjenice koje sam prethodno rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete da policija nije imala nikakva saznanja o tom događaju?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Odnosno nije imala nikakva saznanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, razumeo sam. Razumeo sam vaš odgovor, ali hvala na pojašnjenju da bi bilo jasno u zapisniku ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, pre nego što krenemo dalje, bio bih zahvalan ukoliko bi Sud ili optuženi ili svedok mogli, da se vratimo na Kotlinu, da identifikuju drugo od dva imena iz D295, tabulator 1.58, ime koje se nalazi i u "Prilogu L". Ja sam identifikovao jednog, to je Miljaim Ljoku, međutim imena su iscurila sa transkripta i bilo bi mi drago ako bih mogao da dobijem i drugo ime.

SUDIJA BONOMI: Drugo ime je Salji Vljaši. To dolazi iz iskaza Jašovića. To je sve repetitivan iskaz prethodnog svedoka. Dakle, to je sve već pokriveno sa prethodnim svedokom.

TUŽILAC NAJS: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: ...

SUDIJA ROBINSON: Ne dobijamo prevod.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne znam ... Da li sad dobijate prevod?

SUDIJA ROBINSON: Da, dobijamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle puno ime glasi iz ove izjave Beća Šefćeta: Salji, u zagradi Bajram, to je ime oca, Vljaši. I to se ime nalazi na popisu poginulih u Kotlini. E sada ... Da, Salji Vljaši, da. Tako piše. Dakle ni u vezi s ovim, što se tiče sela Padalište, kao ni u vezi s nekim drugim događajima koji su ovde stavljeni, vi nemate ... Dakle nije bilo istrage iz razloga, kako ste vi objasnili, što policija nije imala nikakva saznanja o tome.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, molim vas da mi kažete kako se po vama ili po sistemu bolje reći, ne mislim po vama lično, nego i po sistemu koji objašnjavate, dokazuju negativne činjenice, poput činjenice da neko nešto nije znao? Da li je tužilac dokazao da je nadređeni znao?

SUDIJA ROBINSON: To nije stvar o kojoj bi sada trebalo da se govori, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja sam to pitao isključivo u vezi sa svedočenjem generala Stevanovića, pošto je on bio u toku svih

događanja na Kosovu i Metohiji u vreme kada je tamo boravio i on tvrdi i svedoči o tome da nije postojalo nijedno krivično delo za koje se znalo, a da nisu preduzete mere istrage, krivične prijave i sve ostalo što po zakonu sleduje.

SUDIJA ROBINSON: Da, možda ste nas uverili da optužbe nisu dokazane kada je reč o 7(3). Vi ste izvodili dokaze o tome u kojoj je meri ponašanje policije bilo primereno, da su oni sledili sistem, da su izvodili istrage kad su dobili izveštaje i sada je na nama da iz toga izvlačimo zaključke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Sasvim kratko, generale, da pređemo još kroz nekoliko pitanja. Vi ste rekli da je na Kosovu i Metohiji tokom 1998. i 1999. godine policija registrovala preko 1.500 događaja sa smrtnom posledicom koji nisu obuhvaćeni, dakle evidentirani u ovoj optužnici.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, tako sam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite zbog čega je ta činjenica važna?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa ta činjenica je važna pre svega zbog toga što pokazuje da ne postoji nijedan razlog da na isti način ne bi postupali i u događajima koji su obuhvaćeni optužnicom, a o kojima, kako sam već rekao, nismo imali saznanja. Zaista ne postoji nijedan razlog da ne postupamo, na primer, u Suvoj Reci u slučaju Beriša da smo imali bilo kakvo saznanje o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle u 1.500 slučajeva ste postupili striktno u skladu sa propisima. U ovih nekoliko koji se ovde sadrže, ništa, zato što niste imali saznanja.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kako je načelno postupala policija, odnosno drugi državni organi ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, želeo sam da utvrdim da li ovih 1.500 slučajeva ima bilo kakve veze sa optužbama u optužnici. Možete li nešto o tome da kažete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa očigledno da činjenica da se postupalo u 1.500 slučajeva potvrđuje tvrdnju da je policija o svim događajima o kojima je imala saznanja postupala u skladu sa zakonom. Apsolutno ne može da se objasni da u 1.500 slučajeva postupa, a u nekih devet koji ovde postoje ne postupa u skladu sa zakonom ...

SUDIJA ROBINSON: Da ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: ... po čemu bi oni bili ...

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću, to treba da ostavite za završnu reč. Nije sada vreme za to. Izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, dakle kako je načelno postupala policija i dugi državni organi u slučajevima sa smrtnom posledicom za koja je imala saznanja?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa da bih bio kraći, postupala je na isti način kao što je, na primer, postupala u slučaju Izbica i u svim drugim slučajevima koje sam objasnio do sada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, vi ste ovde doneli kao primer više dokumenata koja se odnose na Pusto Selo. Možete li opisati primenu ovih postupaka u konkretnom tom slučaju, recimo u slučaju Pusto Selo? Na koji je način policija saznala za navodnu masovnu grobnicu u Pustom Selu kod Orahovca (Rahovec) i koje je mere preduzela povodom tog saznanja?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa taj primer je ilustrativan, jer je sličan Izbici, ali samo moram sada da se snađem sa tabulatorima ... Ali pored ovog predmeta, ovde ima više drugih predmeta, posebno onih u kojima su izvršioci krivičnih dela policajci ili vojnici ili rezervni policajci, a oni se nalaze iza ovog tabulatora. Kada je reč o

Pustom Selu, već smo u današnjoj sednici imali priliku da vidimo satelitski snimak navodne masovne grobnice, a to je tabulator 420. Ispod ove slike piše: "Navodna masovna grobnica". Dakle neko je doneo ovaj snimak u štab sa tekstom "Navodna masovna grobnica". Ispod tog teksta piše, mislim da je to čak moj rukopis: "Ovo treba hitno proveriti, izaći ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čekajte, čekajte, generale. Vi ste vrlo pažljivi u izražavanju. Je l' to vaš rukopis ili mislite da je vaš rukopis?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ovo je moj rukopis.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. I šta ste napisali "treba proveriti"?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Ovo treba hitno proveriti, izaći na lice mesta, po potrebi izvršiti uviđaj i utvrditi sve činjenice". Druga crtica je asanacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada objasnite, molim vas ... Ovo sve šta se odnosi na Pusto Selo nalazi se u tabulatorima 419 do 433, Pusto Selo.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, vi ste dobili podatak sa satelita.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vaša reakcija je da se to odmah proveri i ustanovi.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta se nalazi u ovim tabulatorima od 419 do 433 o Pustom Selu? Šta ste, onda, ustanovili?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Sada se može videti redosled svih radnji koje policija preduzima u zajednici sa ostalim pravosudnim organima i tužilaštvom. Prvo se u tabulatoru 421 vidi da se

službena beleška o tome sačinjava i da se dostavlja okružnom javnom tužiocu. U tabulatoru 422, po toj službenoj belešci Okružno javno tužilaštvo nalaže Sekretarijatu za unutrašnje poslove u Prizrenu (Prizren) da prikuplja dodatna obaveštenja. Takođe Okružno javno tužilaštvo u tabulatoru 423 dostavlja akt istražnom sudiji Okružnog suda u Prizrenu i predlaže da istražni sudija donese naredbu o ekshumaciji. Istražni sudija donosi naredbu za ekshumaciju, tabulator 424. Naravno, donosi i još jednu, dve dopune naredbe o ekshumaciji. U tabulatoru 425 vidi se da se Okružnom javnom tužilaštvu i Sekretarijatu unutrašnjih poslova u Prizrenu dostavlja izveštaj o ekshumaciji u mestu Pusto Selo. U prilogu tog izveštaja vidi se popis 96 ekshumiranih leševa ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, na koji paragraf u optužnici se ovo odnosi?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo se odnosi na načelno postupanje policije. Uzeli smo jedan primer. Imali ste primer Izbice koji je u optužnici. Imate Pusto Selo koje nije u optužnici, a gotovo je po posledicama identično. Upravo general govori o tome da je ovde 93 poginula, kako se ...

SVEDOK STEVANOVIĆ: 96.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: ... 96 ... Kako se postupa, kako teku sve rednje i kako teče postupak koji radi policija.

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak, gospodine Miloševiću. Sačekajte.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Nastavite, gospodine Miloševiću. Dozvolićemo ove dokaze iako Pusto Selo nije u optužnici, budući da vi želite da pokažete da je u policiji postojala jedna kultura pravilnog ponašanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, generale, molim vas, pošto

zaista moramo da štedimo vreme, ukažite samo na ...

SUDIJA ROBINSON: Ali ne želim da puno vremena provedete na tome. Izvedite dokaze u vezi sa Pustim Selom. To nije u optužnici. Ja sam rekao na koji način to može da bude relevantno i od pomoći za Odbranu. Dakle to ste sada uradili i nemojte više na tome da se zadržavate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Onda se više nećemo zadržavati na Pustom selu, dakle ceo tok postupka je od tabulatora 419 do 433?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. To je jedan obiman i kompletiran predmet.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A možete li da navedete neke druge karakteristične primere koji su lično vama poznati, lično vama poznati, gde ste se na neki način lično upoznavali, aktivno delovali da se razreše problemi?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa mogu da navedem nekoliko primera u kojima su žrtve bili civili, a izvršioci su pripadali različitim kategorijama ljudi. Prvi primer je ubistvo više civila u Podujevu (Podujeve). Izvršioci su pripadnici rezervnog sastava ministarstva, delo je rasvetljeno, podneta je krivična prijava i kako sam već rekao, sada je postupak u Srbiji po toj krivičnoj prijavi u toku. Poznat mi je slučaj ubistva jedne porodice koja se zove Bljakćori (Blakćori). Mislim da je reč o maju mesecu. Izvršioci su pripadnici aktivnog sastava policije. Delo je rasvetljeno, policajci su uhapšeni, određen je pritvor. U ovom trenutku ne znam kakav je ishod i da li je postupak u toku, a siguran sam da jeste. Zatim mi je poznat slučaj u Orahovcu gde su takođe žrtve bili tri civila, a izvršioci su bili jedan pripadnik aktivnog sastava policije i jedan pripadnik rezervnog sastava policije. Poznat mi je i slučaj u mestu Žegra (Zheger) kod Gnjilana (Gjilan) gde su takođe žrtve bili civili, a izvršioci dela su bili pripadnici vojske. I to delo je rasvetljeno, izvršioci su uhapšeni i predati vojnim pravosudnim organima.

Poznat mi je i slučaj iz Kosovske Mitrovice, opet su žrtve civili, izvršioci pripadnici rezervnog sastava JSO. Naravno, izvršioci ili učesnici dela sa smrtnom posledicom bili su i NATO pa čak i pripadnici KFOR-a po njihovom dolasku do 20. juna. I znam nekoliko takvih slučajeva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, pre nego što se pomerimo od ovoga, suviše brzo je izrečano prezime, nisam uspeo da zapišem. Molio bih svedoka da to speluje. Rekao je "Znam i slučaj ubistva jedne porodice u mesecu maju kada su počinioci bili aktivni policajci. Slučaj je razrešen". Molio bih još jednom to prezime, slovo po slovo.

SUDIJA ROBINSON: Generale, možete li prezime da kažete slovo po slovo.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Dakle prezime je Bljakćori. "Lj" je teško reći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: B - l j - a - k - ć - o - r - i.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Znam, naravno i slučaj ubistva jednog političara Albanca, Fehmi Aganija (Fehmi Agani). Taj slučaj, na žalost, nije rasvetljen, a desio se u istom danu ili blizu tom danu kada je ova porodica stradala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U svim ovim slučajevima koje ste maločas naveli, rasvetljeni su, svi su se dogodili bili u toku rata. U nekima od njih su učestvovali pripadnici rezervnog ili aktivanog sastava policije ili pripadnici vojske. Da li je u svakom od tih slučajeva koji vi znate, počinitelac uhapšen i proveden postupak ... Poveden postupak?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

SUDIJA BONOMI: Da li je ijedan od tih postupaka priveden kraju.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja sam već rekao da informacije nemam od kada nisam u Ministarstva unutrašnjih poslova. Pouzdano znam da ovaj prvi postupak se sada vodi u Okružnom sudu u Prokuplju, ako se dobro sećam.

SUDIJA BONOMI: To je sigurno relevantno da li je neki sistem istinski pouzdan. Moramo da znamo kako taj sistem deluje u celini, a vi ne možete ništa da nam kažete o završetku nijednog od tih slučajeva.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja govorim, gospodine sudija, samo o onom vremenu kada sam ja bio na određen način odgovoran za to i tvrdim da su svi počinioци uhapšeni, svi su pritvoreni. Protiv svih je podneta krivična prijava i svi su predati nadležnim sudskim organima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, nadam se da je ovde potpuno jasno da se domen izvršne vlasti završava tamo gde se uhapse počinioци i osumnjičeni predaju sudskoj vlasti. General Stevanović nema potrebe da svedoči o ponašanju sudske vlasti, međutim očigledno je da ako je policija izvršila svoje dužnosti, uhapsila, predala, podnela krivične prijave, da je tu jasno kakav je stav izvršne vlasti o tome.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, kada je reč o članu 7(3), onaj aspekt tog člana koji je vezan za kažnjavanje odnosi se ne samo na hapšenje, nego i na sam postupak koji onda može da rezultira kaznom. Ne postoji preduslov da bude izrečena kazna, ali sigurno postoji preduslov da je cela stvar prošla kroz postupak koji može ad rezultira i kaznom i zato je ishod ovih slučajeva važan. General možda ne može da svedoči o tome, ali ja bih želeo da vas uverim da su dokazi o tome relevantni za član 7(3).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja govorim o svedočenju generala, a ne razumem ... Ne verujem lično da je bilo koji postupak koji je poveljen, da nije sproveden do kraja. To ne verujem, mada po našem Ustavu ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ovo suđenje ne može da se vodi na osnovu vaših ličnih uverenja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja ne znam da li je to samo slučaj u Jugoslaviji ili u svim drugim zemljama, ali kod nas izvršna vlast, uključujući i predsednika republike, nema pravo da se meša u postupanja sudske vlasti. Načelo podele vlasti na izvršnu, zakonodavnu i sudsku su principi ustavnog uređenja. I tako je u većini zemalja sa demokratskim uređenjem.

SUDIJA ROBINSON: Rekao sam vam šta je potrebno, po mom mišljenju, za član 7(3). Možemo da nastavimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, gospodine Robinson. Da li se ovde u ovim tabulatorima 151 i 152 nalaze neki podaci vezani za ova ubistva u Podujevu koja ste pomenuli?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, ovaj tabulator 151 i 152 odnose se na taj događaj u Podujevu. 151 je skraćena verzija ukupnog događaja, a 152 je krivična prijava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Krivična prijava, ovde je fotokopija originala krivične prijave, je l' tako?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Krivična prijava je 23. maja podneta 1999. godine.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je u tabulatoru 152. Krivična prijava je protiv pripadnika srpske nacionalnosti i ... Ovde ja ne mogu da vidim tačno njihovo svojstvo, ali ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, možda se ne vidi jasno svojstvo, ali je reč pripadnicima rezervnog sastava Ministarstva unutrašnjih poslova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To je u vezi sa tvrdnjama koje ste izneli o ovim potupanjima ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: U poslednjem stavu se vidi: "Naime, Cvjetan, Demirović i ostali, zasada 'NN' izvršioći kao pripadnici rezervnog sastava jedinice SAJ". Dakle vidi se i pripadnost ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je ono šta stoji kao materijalni dokaz ove vaše tvrdnje.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da. Predmet je svakako obimniji. Ovde je samo krivična prijava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs izvolite.

TUŽILAC NAJS: Tabulator 152 ima dva nedostatka: prvo, nemamo prevod, a drugo, nije kompletan. Očigledno se završava na prvoj strani, a iza toga vidim da fali još jedna ili ne znam već koliko strana da bi dokument bio kompletan.

SVEDOK STEVANOVIĆ: I kod mene postoji jedna strana ... Još jedna strana ...

SUDIJA ROBINSON: Ja pokušavam da pronađem taj tabulator 152. Nema prevoda.

TUŽILAC NAJS: Ako ja nisam pogrešno shvatio, čini mi se da nema zaključka, da se završava na prvoj stranici, a da fali druga.

SUDIJA ROBINSON: Koliko stranica ima u ovom tabulatoru, generale? Da li je kompletan taj tabulator?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Taj tabulator ima dve strane i to je kompletan dokument.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, da li možemo ...

SUDIJA ROBINSON: Ovde imamo jednu stranicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, pošto general ima kod sebe obe stranice, možemo li da stavimo na grafoskop?

SUDIJA ROBINSON: Da, da.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Evo, to je ta druga strana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pokažite i prvu stranu, generale. Bitno je da se vidi o čemu se radi. Kakav je to dokument prvo samo recite?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Dakle reč je o krivičnoj prijavi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad je datirana krivična prijava?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: 23. maja 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta znači ovaj pečat desno na, na ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To je prijemni pečat Okružnog javnog tužilaštva, verovatno u Prokuplju. To se ne vidi baš najbolje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prokuplje. Kod mene se vidi. Prokuplje, Okružno javno tužilaštvo. Dakle krivičnu prijavu je podnelo Ministarstvo unutrašnjih poslova, Sekretarijat u Prištini, a ovde se vidi prijemni pečat Okružnog javnog tužilaštva. Znači Sekretarijat podneo, Okružno tužilaštvo primilo krivičnu prijavu.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada izvolite, kažete šta ovde

ima u ovoj krivičnoj prijavi? Protiv koga je krivična prijava? Samo najkraće.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Podneta je protiv dvojice identifikovanih izvršilaca krivičnog dela ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: ... koji pripadaju ovoj jedinici ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači protiv identifikovanih izvršilaca krivičnih dela koji su pripadnici policijskih snaga.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pokažite drugu stranicu. Samo da što kraće prođemo, molim vas. Druga stranica, je li to završna stranica?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To je završna stranica i u potpisu je ... Ovlašćena službena lica su potpisala, što je, inače, u skladu sa zakonom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se tu vidi i pečat i potpis?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Vidi se sve i vidi se u ovom pretposlednjem stavu da lišeni slobode, dakle "prilikom pronalaska i lišavanja slobode Cvjetana Saše i tako dalje, u Novom Sadu".

SUDIJA BONOMI: A koji su navodi ili koje su optužbe protiv njih?

SVEDOK STEVANOVIĆ: To se vidi u trećem stavu na prvoj strani: "Zbog postojanja osnovane sumnje da je izvršio krivično delo ubistvo iz člana 47, stav 2, tačka 6 KZ Republike Srbije na štetu : Sulejman Gašija, rođenog 1931. godine, Hamdi Durićija (Hamdi Duriqi), rođenog 1928. godine, Fitneta Šabani (Fitneta Shabani), rođena 1963. godine, Tahiri Idriza (Tahiri Idriz), rođen 1930. godine, svi iz Podujeva i još 15 za sada neidentifikovanih civila, žene i deca"

SUDIJA BONOMI: Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li možemo da idemo dalje?

SUDIJA ROBINSON: Da. Moraćemo da završimo u 13.43.

TUŽILAC NAJS: I da li danas možemo da dobijemo kopiju ove druge stranice.

SUDIJA ROBINSON: Da, tako je. Kopija druge stranice treba da se prosledi Tužilaštvu i Pretresnom veću. To će da bude odgovornost sudskog referenta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, koja su vaša saznanja o bombardovanju mosta u Lužanu (Lluzhane) kod Podujeva?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam se neposredno našao na licu mesta, neposredno posle bombardovanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste lično bili tamo.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se dokumenti u vezi s tim nalaze u tabulatorima 153 do 157?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se u tabulatoru 153 nalazi zapisnik o uviđaju, pa onda i službena beleška?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS: To je NATO bombardovanje. Nemam ništa protiv da se ovde svedok vodi, ali da li je relevantno.

SUDIJA ROBINSON: Molim vas gospodine Miloševiću da nam objasnite relevantnost a onda ćemo morati da prekinemo za danas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: General je lično bio tamo. Inače je ovo zločin protiv ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, ne. Na koji deo optužnice se to odnosi? U kom smislu je relevantno u odnosu na optužnicu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa relevantno je što optužnica uopšte, nijedna koja je ovde podneta nije pokrenuta protiv zločina koje je izvršio NATO u Jugoslaviji.

SUDIJA ROBINSON: Ako je to jedina osnova za to, onda bih je ja isključio. Ako je to vaše jedino objašnjenje, onda se to isključuje. Sada ćemo da prekinemo raspravu. Gospodine Miloševiću, ja sam očekivao da danas završite. Odlučujući o ovome, ja moram da uzmem u obzir praksu koju smo pratili tokom izvođenja dokaza Tužilaštva, kada tužilac nije imao vremensko ograničenje tokom glavnog ispitivanja, međutim vi ste nama rekli da će za ovog svedoka vama da bude potrebno 12 sati, a do sada ste prilično prekoračili taj rok. Već ga ispitujete preko 20 sati. Kada će da se završi svedočenje ovog svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nastojacu što efikasnije da prođem kroz još jedan broj pitanja. Ja se nadam sutra da završim.

SUDIJA ROBINSON: Za to će da vam treba ceo sutrašnji dan?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Bojim se da će mi trebati.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ja bih voleo da završite sa glavnim ispitivanjem ovog svedoka do kraja drugog dela rasprave.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, vidim da optuženi nije baš komunikativan, ali hoću samo da vam skrenem pažnju na to da je on dao usmeni rezime i objasnio koje će sve teme da pokrije svedok i neformalno sam shvatio da pored tih tema on će možda da govori i o ulozi MUP-a u

Hrvatskoj o Bosni. Možda bi bilo relevantnije da nam kaže da li će pokušati da taj materijal prođe uz pomoć ovog svedoka, iako u ovom obimnom materijalu koji smo mi dobili nema dokumenata o tome.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vi ste nam juče dali spisak i ja sam napisao koje su to otvorene teme koje će da se pokriju svedočenjem ovog svedoka. Informacija koje je gospodin Najs dobio, ne sumnjam da je to bilo iz poverljivih izvora, govore da imate nameru da se bavite ulogom MUP-a u Hrvatskoj i Bosni. Da li je to tačno?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Naravno. Hoću da čujem odgovore ovog svedoka u vezi sa pitanjima koja se tiču prisustva pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova na teritoriji Bosne i Hercegovine i na teritoriji Hrvatske.

SUDIJA ROBINSON: Da li imate relevantne dokumente koji bi se odnosili na taj dokazni materijal?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nemam nikakve posebne dokumente, osim ličnih saznanja generala u vezi s tim.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Videćemo koliko general može da pruži relevantne dokaze ili svedočenje u vezi sa tim. Sada ćemo da prekinemo raspravu i nastavićemo sutra u 9.00.